

Wäljaandja ühizus „Esemder”

Sherlock Holmes Tallinnas

Sõrmuse saladus

1920 aasta

Sind 15 mar.

A- 114595

Wäljaandja ühisus „Esemder“

Sõrmuse saladus

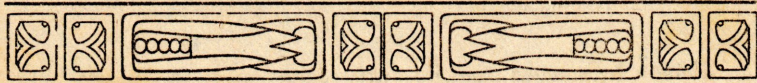
Scherlok Holmes
Tallinnas

Hind 15 marka

1920. a.
Tallinn.

№ 144. Trükitööstuse O.-ühis. „Waba Maa“ trükikoda, Tallinnas

i 51268292

Sõrmuse saladus.

1. peatükk.

Saladusline furnukeha.

Suure sõja algul Saksamaaga, kui kõikide huvid ainult ühes teerlesid sõja teemade ümber, sündis Tallinnas terve rida juhtumisi, mis lehtedele täiesti teadmataks jäid, ja mida ainult ühikud inimesed teavad, kes asjaga nii ehk teisiti seotud, ehk temast huvitatud olid.

Mida dokumenta, mis sellest ajast pärit, tunnistavad sellest, et sel ajal käis Tallinnas kuulus salapolitseinik Scherlok Holmes, kes siia Inglismaalt jõudis, et jälgida ühte ilma kõige suuremat kurjategijat, keda kunagi näinud ajalugu.

Oli läinud sellest mõni päew, kui Inglis aurulaetwalt, mis Tallinna sadamas peatas, astus maha Scherlok Holmes ja tema aktiline Harry Tasson.

Omulus salapolitseinik hakkas kobe oma otsitud kurjategija jälgi otsima, mis teda Londonist siia töid ja sellepärast saatis ta pea terve päeva merelohke ääres mööda.

Nord nii jalutades ja oma abilise, Harry Tassoniga, sõja võimalikkudest tagajärgedest rääkides, tõi Scherlok Holmese tähelepanekut oma peale suur inimeste kogu, kes elawalt üksteisega mõtteid wõhetasid ja suure ärewuses mere poole waatasid, kus weepinnal miski tumme kogu liikus ja mis lähenedes näis olevat inimese furnukeha.

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

Mõned kalamehed päästsid ruttu paadi lahti ja kõigest jõust sõudes, juhtisid tema furnukeha juure, mis paatide seisukohast mitte kaugel polnud.

Kalameestel polnud vähe waewa tartwis, et lootsikusse tõmmata meesterahwa furnukeha, mis nii hirmsasti ära purustatud oli, et nad efimesel filmapilgul ta pidid tagasi wette tõukama.

— Keda leidsite? — küsis keegi kaldalt.

— Kedaagi jarnast, kes päris metslaste käes, ehk kiskjate elajate käes olnud —, järgnes wastus.

Mõni minut hiljem jõudsid kalamehed kaldale ja kandisid paadist furnukeha, mis näis umbes wiiekümne aastase mehe oma olevat ja asetisid ta kalda liiwale.

Samal filmapilgul jõudis kuriteo kohale ka kuulus salapolitseinik Scherlok Holmes ja tema abiline Harry Lakton.

Mõned juuresolejatest tahtsid furnukehale kunstliku hingamise abil elu tagasi tuua, mis aga täiesti mõtteta oli, sest furnukeha oli wähemalt kolm päewa wees olnud.

Pea ümbritses furnukeha inimesehulk, kes pea kõik sadamatehase töölised olid, nende keskel oli ka üks naisterahwas, kes furnukeha nähes walju kisa jooksma hakkas. Ka mõned meestest pörfasid tagasi.

Furnukeha oli metsikult ära purustatud ja moonutatud, et kolebat waatepilti pakkus.

Mina oli peast ära lõigatud, ja sealjuures osawalt; nuga oli minalt alla wajutatud, ja mina ära lõigatud, nii et tema asemel sügaw auk oli, mis koos poolawatud filmadega, kust vähe walget paistis, hirmust waatepilti pakkus. Suu oli poollahki ja temast wälkusid wigastatud hambad. Mõlemad käed olid krampelikult kokku surutud, nagu warjaks nad mingit warandust.

Scherlok Holmes, kes käed rinnale ajanud, seisus sügawas mõttes surekoha ees.

Harry märkas, et tema õpetaja mõtted juba teatud sihi olid tõdtnud.

— Sätke ometi oma mõtteta katse! — pööras Harry lõpuks nende poole, kes uppunud katsumisid elusse äratada.

— Mõnikord juhtuvad imed! — wastas keegi —, on wõimalik, et ka see elusse ärkab.

— Noh tema teid küll wiist jelle eest ei täna! — tähendas üks kaluritest, — ilma ninata pole lõbus elada!

— Kuidas ta ometi nuusata saaks, märkas toorelt keegi teine talur.

Scherlok Holmes ei pannud nähtavasti tähelegi, mis tema ümber juündis.

— Kus on siis politsei? — küsis keegi kaastundlik daam, kes vastumeelse tunde alla surus ja lähemale asus, — kas tõesti ku- sagil pole politseid?

Ta asus põlvili furnukeha kõrvale ja tõstis selle märga pead, tahtes sellega näidata oma enesetalgamist.

— Jätke! — ütles häkki Scherlok Holmes, — ärge puutuge furnukeha.

Daam tõusis üles, vaatas hirmumult Scherlok Holmesi poole ja kadus inimeste hulka.

— Kas olete midagi märganud? — küsis Harry uuesti, uppunu poole vaadates.

Seal märkas ta häkki peent nõõri, mis furnu pahema kõrva taga sõlme oli seotud.

— Kuid teda on enne maha lastud ja siis wette wisatud, tähendas Scherlok Holmes, nagu kõwasti jatkates oma mõtete forutamist.

— Larmis oleks kõigepealt teada saada, kes see uppunu on! — ütles keegi, umbes kolmekümne wiie aastane meesterahwas, kes nähtavasti inglane oli.

Tal olid lühikesteks lõigatud juuksed ja must habe. Silmad olid warjatud kuldraamidega prillidest.

Ta kummardas ja hakkas furnu märgades taskutes kobama.

— Rahtlemata on tema juures ometi mõned paberid! — jatkas ta.

— Jätke! — sõnas ähwardawalt Scherlok Holmes.

— Dubage! Kes Teie olete? Ei wõi ju jätta siia uppunut.

— Ma palusin teid wiibimata siit lahkuda! — wastas wihaselt Scherlok Holmes, — kuid teil on tõesti imelikud wõtted! — liias ta selle iroonilise naeratusjega juure, mida Londoni kurjate- gijad kartsid rohkem kui tuld.

Tundmata tõusis üles ja vaatas imestades salapolitseiniku peale.

— Noh olgu, ma jätan, kui teie seda ei soowi. Teie olete wiist sinne ülewataja?

Seal pööras rahwa tähelepanemine politseiniku peale, kes furnukehale lähemale püüdis.

— Gest! Andke teed! — hüüdis ta.

La tungis furnu lähedale, waatas tema peale, märkas siis Holmes'it, kes seljaga tema poole seisis ja kes temaga oli jõudnud tuttawaks saada tema jädamas käitudel.

— Kas on teil hambawalu, wõi piinab teid jüdametunnistus?

Politseiniku kodune toon oli sellega seletatav, et ta midagi ei teadnud juurest politseinikust ega tema tähtsusest.

— Teie asemel ei hakkaks mina niisuguste tähtsusetate asjade peale mõtlema, — jatkas ta lihtsalt. — See inimene on furnud.

— Ja laskis omal mina läbi! — hüüdis keegi rahwahulgast.

Nüüd alles waatas Grimm, nagu politseiniku nimi oli lähemalt furnukeha peale.

— La on kawa wees olnud! — pööras ta siis rahwa poole, nagu seletades lähemalt.

— Muidugi! amisaadam! — kajas vastu.

— Wõisid ju kalad ta nina ära lõigata? — tähendas Grimm.

— Arge lobisege asjata! — ütles Scherlok Holmes — kõige parem on, kui teie furnukeha linna toimetate. Ma ootasin politsei tulekut selleks, et siis awada furnu ruukas käed ja sellega jõuda mõnele jäljele!

Grimm kummardas kobe furnukeha juure ja awas tema parema ruuka.

Esimeses sõrmes järas kuld sõrmus.

— Olete ehtinud, herra jalapolitseini! — hüüdis ta, käsi on tihti.

Scherlok Holmes põlvitas ka tema sõrmale ja wõttis kangeksjäänud käe. Siis wõttis ta juurest tegewa klaasi taskust, waatas ja ulatas selle politseinikule.

— Waadake!

Grimm juhtis klaasi sõrmuse peale, nagu seda tegi Scherlok Holmes.

— Kas näete midagi? — küsis Scherlok Holmes.

— Näen. Need on miski juustjed!

— Nimitelt! Nad on sõrmuse külge jäänud, mille seesmisel küljel on ka weel märgata werd.

— See ei tähenda midagi! Need märgid on näo haavast tulnud!

— Ei arva! Esiteks on raske uskuda, et näo tveri oleks sõrmuse sifemise külje juure pääsenud, ja peale selle, oli see inimene teotud ja ei saanud kätt tõsta!

— Kurat võtaks, teil on õigus! On selgesti märgata nõõride jälgi. Ja sõrmuse küljes on hallid juuksed!

— Täiesti õigus!

Grimm tõusis üles. Ta vaatas mõiduröömsalt Harry poole, kes furnu kaela ümber olawat sõlme vaatas ja ütles:

— Niiid on selge, et tapja oli inimene halli juuksestega ja halli habemega! Seda peab arvesse võtma!

Scherlok Holmes vastas naeratades:

— Ränge tähele, Grimm, mõrtsukal oli imelik habe, mille karvad igale poole laiaili läksid.

— Millest teie seda järeldate — imestas Grimm, — juuksed sõrmuse küljes on paendunud ja pehmed.

— Sellel, kelle need juuksed on, on rohelised silmad. Ta oskab ka kõrvu liigutada!

Scherlok Holmes ütles seda täitja rahulikult ja nii tõsiselt, et Grimm ei sõandanud naerda.

Ta küsis teravalt:

— Kas teil pole ka mõrtsukast päevapilti kaelas?

— Ei ole, kuid ma võin siiski tema nägu ette kujutada, kuid ta pole sugugi tapja!

— Teie ütlete, võib olla, et see oli uppunu sõbranna!

Harry ei jõudnud pidada ja hakkas naerma.

— Kas teie tõesti arvate, Grimm, — küsis ta, — et sellel inimesel oli sõbranna, halli juukse ja harjas habemega.

Nahwa seas tõusis naer.

— Jätke mind rahule — hüüdis Grimm, — ta on nii kaua juba wees ligunenud, et talle kõif võib juure arvata.

— Harry vaatas oma ülema poole, ja kui see pead noogutas, vastas ta:

— Eksite, hr. Grimm! Surnukeha on merepõhjas kolm päeva olnud! Kas näete nõõri ta kaelas?

— Näen ammuigi! Arvatavasti kandis ta temaga rahakotti kaelas! Paljugi, mis võib oletada. Võib olla, et teda selle nõõriga poodi! Kuid see pole tähtis.

— Wabandage, herra Grimm, jee on just tähtis! Surmu kaela oli kiwi seotud, suur ja raske. Seda on sellest märgata, et nöör on kahest otsast katki hõõrutud. Nähtavasti on weealune wool niikaua furnukeha õõtsutamud, kunni nöör katki läks ja furnukeha wee peale tõusis.

— Teie olete hea aimaja — noogutas Grimm peaga. — Võib olla on teil õigus! Kas teate, herra Holmes, mis ma arwan?

— Nimelt?

— Ma arwan, et furnukeha wijsati merde sadamast ehk mereelt!

— Seda poleud raske aimata, kuid mõned asjaolud räägivad sellele oletusele vastu.

— Teil, jalapolitseinikkudel, on alati vastu waielda! Ma hakkn kohe uurimist selles sibilis ja teie näete pea, et edu ei laje ennast oodata. Kas tahate mind jaata?

— See meelega — wastas Holmes ja wõttis taskust uuri — üleüldse on parem, kui ma õhtul juweliiri juure lähen. Siis on kergem seal kedagi näha.

Grimm, kes juba lähema telefoni juure tahtis minna, pööras uuesti ümber.

— Mis räägite teie seal mõnest juweliirist? See ei puutu ju sugugi asjasse?

— Buutub, ja koguni palju! Noh lähmel!

Garryt huvitasid ka Holmes'i sõnad, kuid ta ei suutnud oma ülema näost midagi aimata. Et mingijugustki aimu jaada, küsis ta:

— Kas märkasite, õpetaja, et surmu kaela ümber oli imelikult keeratud troks?

— Seda panin ma kohe tähele, Harry, ja rõõmustan, et ka sina seda märkasid! Waatame aga niiid, kuidas Grimm leiab ülesse sarnase kalamehe, kellel paadis on niijugune troks?

— See wõis olla ka laewa kōis, — ütles Grimm, kes wiimaseid sõnu tähele ei pannud.

Lähema telefoniga andis Grimm linna teada, et wiibimata furnukehale järele tuldas.

Surmu lamas senikauaks endisel kohal, teise politseiniku walwe all.

Selsamal ajal tagi Scherlok Holmes mingijuguseid märkusi oma taskuraamatusele; Harry mõtles järele, mis mõtles tema üle, kui ta juweliirist rääkis.

Säkki tuli talle sõrmus meele, mis kohe Scherlok Holmesi tähelepanu oma peale tõmbas. Ta jai aru, et Holmes selle märkusega sõrmust oli mõtelnud; ta läks jüundmusekohale, et veel kindel tema peale waadata.

Seal märkas ta, et mustajuukseline ja tumedate prillidega wõõras politseinikuga jutustas.

Rahwas oli juba laiali läinud.

Harry kummardas furnuõhka kohale ja märkas oma imestuseks, et sõrmust enam polnud.

Ta pööras politseiniku poole ja küsis:

— Surnul oli parema käe esimeses sõrmes sõrmus! Mäiud pole jeda enam! Kes ta wõttis?

— Ei keegi — wastas politseinik — kunni mina siin seisin, pole keegi furnu juures käinud.

Harry läks oma ülemale ruttu järele ja hüüdis:

— Herrä Holmes! Keegi on furnuõhka sõrmest wõtnud sõrmuse. See on veel rohkem arusaamata, kui meeles pidada, et käsi oli kokkupigistatud.

Holmes naeratas.

— Misjugune sõrmus? Kas see? — küsis ta ja näitas oma abiliselle sõrmust.

— Kunas teie jeda tegite? Sa seal juures veel nii, et keegi jeda ei märganud?

— Lühki asi. Sõrmus oli wabalt sõrmes, ta oli furnu näpule fuur! See sõrmus on paras rohkem lihawale ja tüsedamale käele!

Seal ilmus Grimm, kes telefoni juurest tuli, ja salapolitseinikud läksid temaga koos sadama poole.

2. peatükk.

Kullasepa juures.

— Larwis on küsida, kas sadama kontoris teatakse mõnest kaptenist, kellel on hallid juuksed ja harjasetaolised wurrud! — ütles Grimm. — Kas ootate mind siin, herra Holmes? Teie pole ametlik politseiagent ja teile, wõib olla, ei anta teateid!

— Olge nii lahke!

Scherlok Holmes ja Harry hakkasid Grimmi ootama.

Mõne minuti pärast tuli see tagasi. Ta nägu hiilgas, kui ta hüüdis:

— On!

— Waata, waata! Kas pidasite hästi meeles neid tunde-
märke, mida teile andsin?

— Täiesti. Hallid juuksed, harjasetaolised wurrud, rohedad
filmad! Sei! — hüüdis ta häkki wäikese mootorpaadi juhatajale.
See läheneb ruttu.

Grimm näitas käega wäikese kaateri poole, mis umbes kaks-
kümmeend meetert sadamast eemal ankrus seisis.

— Kas see kaater pole veel tühjendatud? — küsis ta.

— Ei ole! — wastas paadijuht. — Temaga pole wist kõik
korras. Ühe sõnaga: temal pole veel lubatud wälja laadida.

— Kas näete, herra Holmes! — tähendas Grimm wõidu-
rõõmsalt.

Scherlok Holmes istus ühes Harry ja Grimmiga mootor-
paati, mis neid pea kaateri juure wiis.

Kui mootorpaat ligines, oli kõik kaateri komando, kes koos
seisid seitsmest kahtlasest noorestmehest, kapteniga eesotsas, kaateri lael.

Wastawalt oli kapten, hallihabemeline wanamees, politseinikku
märganud, kui ta hüüdis:

— Kuule ja sinivõimatimees! Kas võid nüüd fillale sõita? Ei võid ma siin ju valitsuse muutust, ehk mõistlikumate ametnikkude määramisest oodata. Ma tahan ometi kord kalbale, saad aru?

Mootorpaat sõitis kaaterile päris lähedale ja Grimm, oma saatjatega, asus laeva laele. Neid ümbritses kohe komando.

— Miks sunnite teie mind aega raiskama? — jatkas kapten, — miks ei lubata mul mitte välja laadida?!

— See pole minu asi, kapten! — vastas Grimm, — jelles asjas peate sadama politseiga rääkima.

— Kas pole teie siis sadama politseist?

— Ei, mina olen linnast. Ütelge, kapten, kas teie habemes kõit karvad oma kohal?

Kapten vaatas oma madruste poole ja ta filmad välfusid. Grimm pööras Scherlot Holmesi poole.

— See oleneb päikese kiirte langemisest. Olen märganud, et tal on päikese loojaminekul sinised aga tõusul rohilised filmad! Arvatavasti on see ühenduses mere wee helkimisest!

Kapten lõi käega ja hüüdis:

— Ütelge ometi, sadama politsei tahab mind wiist meeletuks teha? Miks saadab ta siia niisuguse lobasuu.

Kuid Grimm jäi külmavereliselt ja lijas tähtsusega juure:

Teie ei suuda mind haavata, kapten, sest olen harjunud tooma oma enesearmastust õhtriks kohusele. Palun teid näidata kõiki laeva ruume. Pean panema toime läbiotsimise.

Häkki karjatas ta ja jooksis trosi juure.

— Mis see on ?

Kapten tõukas ühte madrustest küljest ja ütles:

— Ütelge jellele eeslõle, et see on kõis!

— See kõis on werine! hüüdis Grimm.

Ütelge jellele idioodile, jatkas kapten, et jelle kõiega pekseti laewapõissi.

Kuid Grimm läks juba alla laewaruumi.

Harry märkas, et Scherlot Holmes tähelepanelikult kaptenit filmab.

— Ütelge, — küsis häkki Scherlot Holmes, — kas pole teil teesama kapten, keda tuntakse sadamas „Billi“ hüüdnime all.

— Kas wõhe on Billisid sadamas! — vastas kapten tufaselt.

— Asi on küll nii, kuid teid kutsutakse lihtsalt Billiks.

— On võimalik! kuid miks huvitab see teid nii väga?

— Lihtsalt nii! Teate, et teil kõrva taga on kriimustatud haav?

— Tõesti? Kuid see on juba minu asi.

— Muidugi! See ei puutu mind! Olen ainult nii tähen-
danud.

— Kuid tont võtaks, miks mitte maha liüa jeda narri!

Sel minutil ilmus alt ruumist laewa laele võidurõõmsa
hüüdega Grimm. Ta wehtis ilhe kuuega.

— Kelle on see kuub?

— Minu — vastas kapten.

— Teie? Pange ta korraks selga.

Teadke! Ma pole mitte siin selleks, et kuulata teie rumal-
lusi. Pange kuub oma kohale.

— Ma arvan õpetaja, see on juba liiga igaw, — tegi märkuse
Harry, oma ülema poole waadates.

— Ekspid! sai ta vastuseks, — nüüd just algab kõige huvita-
vam! Kuub pole tõesti Billi oma. Serru Grimm on seekord
tõesti teinud hea ülesleiduse.

— Pange kuub selga! käskis weel kord Grimm, kuid kapten
fistus tal käest kuue ja ütles:

— Kui ja kohe ei kao kõigi kuradite juure, käsen find läbi
peksa.

Grimm sattus segadusse.

— Pole imestada, — ütles ta — et meie mereasjandus tagu-
pidi läheb! Pole midagi imestada meie mereministeeriumi skan-
daalide juures, kui kõige harilikum nõginina ei tunne austust wa-
litfufe esitajate vastu.

Scherlof Holmes ligines kaptenile, wöttis ta käest finni ja
pigistas jeda nii tugevasti, et wiimane kahwatas.

— Pange kohe kuub selga! käskis ta, ehk ma wiiskan ju nii
põrandale, nii et ju kondid ragisewad!

Kapten waatas korra kõõrdi Scherlof Holmesi peale, kuid
pani kuue selga.

Kuub oligi kitsas ja rebenes kohe kestmisest õmbelusest lahti.

Kurat teab mis see on! urises kapten, küll olen läinud tüse-
daks wiimajal ajal.

Samal ajal otšis Šerlok Holmes kuue taskud läbi ja pööras politseiniku poole:

— Tee pole ekšjunud Grimm! See kuub on tõesti tapetu oma.
Kapten muutus näost.

Mis teie sonite — Jõnas ta, misjuguie tapetu? Kellest räägite?

— Kust saite selle kuue? küsis Grimm.

— Pole teie asi!

— Teid kahtlustatakse selles, et olete tapnud inimese, lõiganud tema nina ära, riputanud talle kaela kivi ja wisanud wette! Kaitsgege endid, kui wõite!

Kapten kehtas ainult õlasid.

Säkki taganes ta wähe, jooksis ettepoole ja hüppas wette, katjudes ujudes wõimalikult ruttu laewast eemale pääseda. Kuid Harry hüppas talle järele. Tema ja kapteni wahel algas wõitlus wees, kuid pea jõudis mootorpaat kohale ja paadijuhst tiris kapteni weest paati. Ta järel ronis ka Harry paati.

Sel ajal pääras Grimm kaateri komando poole küsimisega:

— Kas ei tea keegi, mis kombel sattus jüa see kuub?

Kuid madrused wastasid eitawalt.

— Ta ei ole kapteni omadus! — ütles üks — ma pole teda enne kunagi näinud.

Seletus on minul käes! Jegas Šerlok Holmes jutusse, wõttes taskust wäikeste ehteasja karbikese.

Karbikene oli tihti, temas oli ainult tiikikene paberit.

— Kas lubate mulle, Grimm, et jätan selle asjakese enesele?

— Wõite! Temast pole minule mingit kasu. Kapteni jüü on jelletagi selge.

Ta hüüdis paadijuhile, kes kapteni weest wälja tõmbas:

— Pidage ta finni! Meie tuleme teie juure!

Paati asudes ütles ta kaptenile:

— Kapten! Seaduse nimel wangistan teid.

Bill ei hakanudki enam wastu.

— Teie olete nõrgameelne!

Nad jõudsid ruttu silla juure, kus neid juba mõned politseinikud ootasid.

Nad wõtsid wangistatud kapteni oma hoole. Grimm pööras Šerlok Holmese poole:

— Wõite minna herra Holmes! Meile ei lähe teid enam kartwis!

Olen rõõmus, et wõisite teenida teid! wastas Scherlot Holmes heasüdamlise naeratusjega.

* * *

Tallinna lõuna-õhtupoolses küljes on kullasepa Toomas Websteri kauplus.

Kui Scherlot Holmes pikaajalise kõigu järele päralt jõudis, peatas ta kaupluse ukse ees.

— Ah nii on asi! hüüdis Harry, kes kõigiti püüdis oma ülema mõtteid aimata, — see on siis see kullasepp, keda arwate mõrtsukatööga ühenduses olewat?

Scherlot Holmes naeratas saladuslikult.

— Waatame järele, kas läheb mul korda siin midagi teada saada!

Ta läks kauplusesse. Kaupluse ruum polnud mitte liig suur, sest selles ilmajaos polnud nii suurte ruumidega midagi peale hakata, kui kesklinnas.

Deti tagant tõusis üles teagi noormees, umbes kahekümne nelja aastane.

Mis teie soowite? — küsis ta.

— Ma tahaksin näha herra Websteri! — wastas Scherlot Holmes.

— Rahjufis ei wõta ta kedagi wastu.

— Mikspärast?

— Ta lamab haigena kodus, selle maja teisel korral.

Harry märkas, et see wastus ta ülemale sugugi rõõmu ei teinud.

— Olen ta kauaegne sõber, — jattas salapolitseinik, — ja arwan, et ta mind wastu wõtab.

— Rahtlen — wastas müüja, kuid see ei sega järeleüsimast pr. Anna käest. Ta täidab perenaise kohuseid ja teatab igal juhtumisel teie tulekuft.

— Kes on see preili Anna?

— Urge muretsege, pole midagi iseäralikku! Herra Webster on poisimees ja jellepärast tahtis ta pidada noort ja sealjuures ilusat perenaist.

— Wõi nii — kostis Scherlok Holmes, — ja kummardas sealjuures leti kohale, waadates asju klaasi all, — ja, see oli minu sõbra ijeloom, alati iseäralik olla! Ütelge kuidas lähed ka äri?

— Pole wiga! ei wõi kaebada, kuid hiljuti käisid meil wargad.

Harry katsus meeletuletada kuritegude kroonikat wiimaseel ajal ja tõesti tuli talle meele, et kullasepa majas oli pandud toime wargus, millest räägiti palju omal ajal.

— Tõesti! hüüdis Holmes, — ja mina pole teadnud midagi.

— Politsei tüütab meid iga päew. Ta on annud asja ühe rumalama agendi kätte, kes siamaale weel midagi pole suutnud ära teha!

— Ma arwan, see on keegi Grimm!

— Sigus, nii on ta nimel

— Ma arwan, teil on muidugi warastatud asjade nimefiri?

— On. Kuid miks huwitab see kõik teid?

— Kas ei saa teie siis aru. Ma olen kaua õhtumaades ja Ameerikas elanud ja olen midagi näinud kuritegudest. Ütelge, kas oli teil muu hulgas warastatud ka sõrmus?

— Mitte üks, waid kuus wõi seitse. Smelikum asja juures on see, et wargad ei ole walinud, waid wõtsid kõik mis juhtus, muu hulgas ka lihtja sõrmusekeste.

Scherlok Holmes wõttis taskust sõrmuse, näitas seda ja küsis:

— Kas mitte see polnud see sõrmus?

Müüija waatas korra sõrmuse peale ja hüppas karjatusega leti tagant välja:

— Appi! Rööwliid! Appi!

Kuid Harry sai ta käest juba kinni haarata. Scherlok Holmes waatas ta peale ja ütles:

— Waikige! Ma olen Scherlok Holmes — Inglise salapolitseinik.

— Teie olete salapolitseinik, herra Holmes? Kuid miks ei ütelnud teie kohe. Wabandage mind, kuid ma kartsin uut rööwimist, kuid nüüd olen wait.

— Loodame! — wastati talle.

La pani sõrmuse tasku ja läks teisele korrale. Seal oli kolm korterit kõrvuti. Üksel seisis nimesed: Toomas Webster, kullasepp; Niels Kullerkupp ja Marie Klivend.

Scherlok Holmes kõlistas viimase ukse juures.

Garry tahtis teda peatada ja hüüdis:

— Teie ei kõlistanud õige ukse juures: Webster elab teises korteris.

— Praegu ei huvita ta mind, Garry! Ara muretse.

Seal avati väike aknake uksest ja sinna taha ilmus wanaeide korteris nägu.

— Kes teie olete? — hüüdis ta — mis teie soovite. Mis teie teete siin. Kui armu palute, siis teadke, et ma midagi ei anna. Raduge, ehk muidu kutsun politsei. —

Kõik see räägiti nii ruttu, et uksetaga olijad inestada ei suutnud.

Scherlok Holmes wõttis wiisakalt kübara peast ja ütles:

— Wabandage, madame Klivend . . .

— Mina pole madame, aga demoiselle! Palun mind mitte haawata! Miks teie kõlistate, ma ei tunne teid. Arwata, wasti tulite teie uue lehekeseiga makkude jaoks?

— Ei, armuline preili — wastas Scherlok Holmes, — ma olen jalajeltsi liige, kes kõlblusewastajuse wastu wõitleb. Mul on ülesanne, kellegi Webseri kohta teateid saada, räägitakse, et ta elab halba elu.

Uks avati pärami lahti.

— Miks ei ütelnud teie ometi kohe, — hüüdis wanaeit, — selles asjas wõin anda teile teateid! Palun astuge sisse, kuid enne pühkige jalad hoolikalt ja käige tekil, sest just täna pesti põrandat! Tulge jaali, kuid istuge nendele leentoolidele, mis riidega kaetud, muidu kannatavad minu toolid.

Garry läks päris segaseks, nii ruttu sündis see.

La oli häkki ihes väikekodanlikes jaalis, keset wanaaegist mööbelt. Oma ülema poole waadates pidi ta pea naerma pahwatama.

Scherlok Holmes tegi näo pikaks, lasi alumise huule rippu, wajutas pea pahemale küljele ja tegi kõigeti, et olla ihe kombeliku inimese jarnane.

Ta wõttis küljehaskust raamatu ja rääkis meesil hääl:

— Tänu jumalale, on weel ilmas inimesi, kes ise puhtad siidamest, ja kes hoolitsewad oma ligimeste kombuse eest. Nii siis teie ütlete, et herra Webster . . .

— Duhage mulle juba rääkida, — katkestas ta kõne wanaeit, — kõige pealt on see Webster kole häbemata. Mõtelge, kui ta weel oli terve, ei teretanud ta kordagi mind. Kord juhtus minu wäikene koer — peate teadma, et mul on wäike koer, — ta nimi on Nelli, — temale jalgu! Koer pole ju süüdi, et Websteril nii pikad jalad on. Teate, mis ta ütles, kui mina protesteerisin tema tooruse pärast? „Teie olete samasugune wana krododill, kui teie koengi!“ Kohe on märgata, et inimene, kellel niisugused kombes, on saanud väga halwa kaswatuse ja tingimata elab kõlbluswas-tast elu. Tahaksin kord teada, kes on see looriga daam. Kas ei tea teie, kes ta on.

— Rahjaks ei tea! Just teilt tahaksin tema kohta teateid!

— Rahtlemata pole ta forralik naisterahwas. Kõige pealt käib ta alati walge looriga! Uga walge loor on kergesti määrdiw ja tuleb uus osta. See ei maksa juba wähe raha. Mõtelge ise, isik, kes nii hoolikalt oma nägu katab, ei wõi ometi forralik naisterahwas olla.

— Olen teiega täiesti nõus! Uga kas käib ka sagedasti?

— Wäga, teadke, ta jääb sinna igakord kolm, kuni neli tundi. Nad ei hoolitse wälise wiisakuse eestki. Uga nüüid, kus Webster haige on, ei tule ta muudugi enam.

— Rahju!

— Kuidas teie ütlesite?

— Ma ütlesin rahju, sest oleksin heameelega teda näha tahtnud.

Tühi kõik! Tema oskab omale juba uue muretseja! Praegu wõttis ta omal ühe ülbemeelse tüdrukuse, umbes kuuekümmene aastase. Teie ei oska ettekujutada, kui ülbemeelne ta on. Ta on juba kolm korda trepil oma waipa floppinud. Tema pole mind ka teretanud. Sa kõige selle juures ei häbene ta wärwimaist huuli.

— Kas herra Webster on alati olnud heas wahetorras selle walgelooriga daamiga?

— Mis head wahetorda seal oli! Umbes kaks nädalat tagasi riidlesid nad nii kõwasti, et ma tahtmata kuulsin. Kui ta ära läks, hüüdis ta: Doh! Kui sa paberid kätte ei anna, tuleb häda.

— Misugused paberid?

— Seda ma ei tea. Ma olen selle peale juba kaks nädalat mõtelnud. See on wist midagi tähtsat.

— Peale selle pole walgelooriga daam enam tulnud?

— Ei!

— Siis polnud weel kuuteistkümnenda aastast tütarlast?

— Ei, ta tuli mõni päew hiljem, kui herra Webster juba raskesti haigeks jäi. Ta ei lase kedagi tema juure, peale tohtri, kes ka aimukene on, kes seal käib. Muudugi tahab ta terve maja eest warjata kõike herra Websteri halba elu.

Scherlot Holmes tõusis toolilt ja kummardas.

— Tänan teid terwest hingest, preili Rivend, nende hinnaliste teadete eest. Mul on au, preili Rivend.

Ta kummardas.

— Terwitam, herrased! Palun astuge mööda tekki.

Wanaeide juurest välja tulles ütles Holmes rõõmsalt:

— Läheb hästi! Kui jün poleks olnud seda wanaeite, meie poleks midagi teadnud walgelooriga daamist.

— Minul käib pea juba ringi! — wastas Garry, — ma poleks ilmaški aimanud, et selle kullasepa ja uppunud wahel on mingi ühendus, aga nüüid on see kindel, ehk ma küll terwet asjakäiku ei oska ette kujutada.

— Dota armas pois, pea kuuled kõik!

3. peatükk.

Ungoori kass.

Parajasti avati parempoolne uks ja Websteri korterist tuli laitmataalt riides wanamees välja; tal oli pikk hall habe.

Scherlok Holmes wöttis kübara peast ja ütles:

— Oleme töötä töölised, ehk annate meile dömjaja jaoks. Saba terve kuu ei tea, kuhu pead panna.

Wanamees waatas terawasti Holmejele otsa.

Sälki sirutas ta ennast ja haaras tasku järele.

Kuid Scherlok Holmes oli jeda märganud, ja haaras ta käest finni.

Kui kõik see poleks mitte sündinud trepi ülemisel otjal, oleks Scherlok Holmes kahtlemata oma wastastest jagu saanud. Kuid see sai osatwa liigutusega Holmesit tõugata.

Salapolitseinik kaotas tasakaalu ja kufkus põrandale.

Wanamees kasutas filmapilku, kiskus enese lahti ja jookkis trepilt alla.

Et Holmes nii tugewasti wastu trepiastet kufkus, et ta mõne sekundi uimane oli, ei hakanud Harry ka põgenejat taga ajama. Ta kummardas oma ülema kohale ja hakkas teda aitama.

Kuid Holmes toibus juba ja hüppas jalule.

Ta dörus otsaesist ja ütles:

— See on kahjul! Seda inimest ei oleks pidanud käest lastma.

— Ma katsum jeda tabada! — hüüdis Harry ja tormas trepist alla.

Uulitsale minnes ei leidnud ta wanamehest mingit jälge.

Ta küüsis politseinikult ja mõnelt möödaminejalt, kuid keegi ei olnud põgenejat näinud.

Harry tõttas tagasi ja teatas oma äpardusest.

Scherlof naeris.

— Seda pidi ette nägema. Harry! — ütles ta, — ja oleksid pidanud muistahabemelisest mehest rääkima.

— Kuidas nii. Ta habe oli hall!

— Uga mina ütlen sulle, et ta habe oli must!

— Kas oli tal siis tõesti parukas ja walehabe!

— Nimelt! Märkasin seda kohe. Kuid niisid teame meie et see arvatud tohter, peale kelle kedagi siin ei käi, sugugi ei ole tohter, sest muudu poleks temal tartwis olnud enmast muuta! Loodan, et korteris keegi ei kuulnud kolinat trepil.

Ta läks Websteri korteri ukse taha ja kõlistas.

Silmus keegi noor neiu, illestõstetud kumaga ja wäljalõigatud kleidiga. Tal olid ilusad huuled ja mustad filmad.

— Mis teie soovite? — küsis ta.

— Ma tahaksin näha herra Websterit! — ütles Scherlof Holmes.

— Rahjuks on herra Webster nii haige, et ta kedagi wastu ei wõta!

— Meid wõtab ta juba wastu, ütles Holmes. Ma wõtjin rewolwri ainult enesekaitseks wälja ja ka selleks, et teid waikima sundida! Nii siis, lubage meil sisse astuda.

Tütarlaps oli nii ehmatanud, et ei saanud sõnagi lausuda.

Harry waatas teda: ta oli väga ilus ja näo ja kogu järel otjustades, väga noor.

Häkki toibus ta. Ta wajakast kõigest jõust wastu ust, et seda finni liiua, kuid ta effis. Scherlof Holmes jõudis juba jala ukse waele panna, nii et uks awatuks jäi.

Tütarlaps hakkas jooksuma.

Harry jooksis talle järele. Ta jookkis kahest toast läbi. Häkki peatas ta ja jookkis siis akna juure.

Noor tütarlaps hüppas imestamisewäärilise osawusaga aknalauale ja hakkas haruldajelt ruttu mööda wihmatoru alla lastma.

Kuid Harry oli ka jarnastes asjades osaw.

Ta hüppas ka aknast wälja ja hakkas mööda toru alla minema. Kuid Holmes peatas teda, häkki ta kätest finni haarates.

— Tule siia! — hüüdis ta, — ruttu!

Harry täitis ta käsku masinlikult ja Scherlof Holmes tõmbas ta niisuguse hooga tagasi tuppa, et ta põrandale weeres.

Pea fetsamal filmapiigul kõlas alt pauk.

Kas näed, rüüüd oleksid lamanud seal all, aga mitte siin — ütles Scherlok Holmes rahulikult, oma piipu toppides. — Peab kõiges piiri teadma, minu kallid! Kui kedagi hakkad taga ajama, siis on tarvis enne hoolitseda kindlustuste eest!

— Ma jooksen trepist alla ja piilian ta hoovis finni! — hüüdis Harry, vihajelt hambaid kiristades.

— Seal juhtub sinuga seesama, mis siingi! Teda on kerge tunda. Mumise kuue pitsid on tal puruks ja pahema kinga nina on tugewasti ära sõrutud! Kuid ärgem wiitkem oma aega nende tühiste asjadega, ta ei pääse kuhugi meie käest!

Gäffi hüppas Harry üles ja hüüdis:

— Kas teie ei kuule, õpetaja?

Scherlok Holmes kuulatas. Kusagilt kuulduis näugumine.

— See ongi kass! — ütles ta siis rahulikult.

— Kass? Kas teate siis midagi tema olemasolust?

— Muudugi tean! See on ilus walge kass, harjas habemega ja roheliste filmadega!

Harry awas imestuse pärast ihuu.

— Müüid saan aru, — hüüdis ta. — Need on ju needjamad tundemärgid, mis teie Grimmi üle ütlesite?

— Noh, mis siis, temale ma luiskasin! — ütles Scherlok Holmes, sellesama saladusliku muigega, — asi on jelles, et tapetu käes leidmise meie walgeid juukseid, mis aga mitte inimese omad pole, waid kassi omad. Grimm arwas, et need juuksed on muudugi mõne wanakese omad. Selle kassi tõttu sattusingi ma õige jälje peale; ilma temata oleks wäga raske olnud midagi teha!

Scherlok Holmes awas ukse ja läks kõrwale tuppa — ilusaste wõderastewastutõtmise tuppa. Diivanil lamas suur kass, kes jalapoliitseiniku ilmumisel üles tõusis ja sirutama hakkas. Esiteks turtus ta wähe, kuid kui Scherlok Holmes teda silitas, sai ta sõbralikuks.

— Ta ajab karwu — ütles Scherlok Holmes oma abilisele fätt näidates, mille külge mõned karwad olid jäänud. — Sa näed, need on samasugused karwad, nagu sa tapetu käes nägid. Kui see kass rääkida suudaks, ta jutustaks siis meile kõik peensused tapmise juures!

— Scherlok Holmes läikas juhtumisi saapa ninaga waiba ääre üles.

— Siin on uus üllatus! — hüüdis ta, — juhus aitab meid!

Waiba all oli were plekk.

— Tähendab kuritegu sündis siin? — imestas Harry, — kuid meie leidjime ju uppunu?

— Jah, kuid laskeriista haatwaga kõrwa taga! Seda ei pea mitte unustama!

Scherlot Holmes läks jälle kassi juure. Teda silitades juhtis ta tema ühe kapa teise järele peegli poole, mille wastu ta juures-tegewa klaasi hoidis.

— Waata siia, Harry!

Harry kummardas peegli poole ja nägi, et kassi ühe kapa küü-
ned olid õhufese were korruga kaetud.

— Peab arwama — seletas Holmes, et ta oma peremeest kait-
ses. Need angoora kassid on väga targad. Meid wõib dressjeeri
peaagu nagu foeril kriimustused, mis ta mõrtsukale tõmbas,
pole wist weel finni kaswanud, sellepärast, et kassi kriimustused ei
parane nii ruttu! See on jälle uus märk, mis meid juhtida ai-
tab!

— See on tingimata see musta habemega mees! — arwas
Harry.

— Kas ja ei waatanud teda, kui meie teda nägime furnufeha
juures. Tal polnud ju kriimustusi ei näo ega käte peal!

— Ma ei saa midagi aru! — wastas Harry. — Ma imestaa
ainult, et meie nii kõwasti räägime! Meie unustasime haige pä-
rifelt ära.

Sprlot Holmes läks kirjutuslaua juure ja ütles:

— Ta ei sega meid!

— Kuid on olnud ju juhtumised, et raskesti haiged on woodist
välja roninud! Et rewolwert lahti tõmmata pole suurt jõudu
tarwis!

— Miks ja ennast nii ärritad? Kas ei ole parem külma werd
alal hoida?

Scherlot Holmes seisis käed taskus kirjutuslaua ees.

— Suurepäraline töö! — ümises ta, — kuidas nad oskasi
nii jeda luffu murda! Mina ei oleks selle peale tulnud, kui ma
enne poleks teadnud, milles asi seisab.

Ta läks kummutist mööda järgmisesse tuppa; Harry waatas
kartlikult igasse külge.

- Kas ei peaks ma terve korteri läbiotsima?
- Dotal kõike peab järjekorras tegema!
- Teie näite arwawat, et Webster juba surnud on?
- Oled sa mul aga arusaaja!
- On ta tõesti surnud?
- Roh, muidugi.

— Ma põlen uudishimust, teda näha saada. Teie olete wist arwamises, et siin on uus kuritegu süündinud? — Harry läks terve korterit läbiotsima.

Selle aja sees otfis Sherlock Holmes läbi iga kapi, iga kasti, iga laua, kõik mida wõis läbi waadata.

Pea tuli Harry tagasi.

— Korteriis pole kedagi — teatas ta, — ei elawat, ei surnut!

— Et seda teada saada, poleks sul tarwis olnud tubades ringi jooksta!

— Kuidas nii? Kas teie siis teadsite, et Websteri siin pole!

— Teadsin juba siis, kui meie siia majasse astusime.

— Kuid milleks on kõik see wigurdamine? Kes on see tüdruk, kes nii osawalt ära libises? Kes on see mees musta wõi walge habemega? Miks ütles tüdruk, et Webster haige on?

Sherlock Holmes seisis keset tuba sügawas mõttes.

— Ta on kullasepp! ümises ta, — kui nii siis oleks kõige lihtsam . . . no muidugi, ei oskanud nad selle peale mõelda! Kuid waip on väga hinnaline, mustri järele arwates, on ta Indiaist. — Roh muidugi! Demal oli mõni wäärtusline asi!

Sa uuesti hakkas Sherlock Holmes korterit läbi otsima. Harry oskas ainult imestada.

— Mis see kõik tähendab? mõtles ta, — Indiaist toodud waip? wäärtusline asi? Lont teab mis see on. Ei õpi ma nii pea oma ülemaist aru saama.

Selle aja sees jõudis Sherlock Holmes magamise toani, kus warem nähtawasti oli maganud Webster. Kõik oli endises korras, nagu oleks korteri peremees just praegu toast lahkunud. Minult siia ja sinna laialiwisatud tualettasjade järele wõis näha, et siin naisterohwas oli olnud. Peale selle oli toas mingisugune ijaaraline tugew lõhn.

— Pea meeles see lõhn! — ütles Sherlock Holmes oma abielisele, jatkates otsimist. Mida rohkem ta otfis, seda rohkem sattus

ta ärevusse. Lõppude lõpuks seijatas ta nagu kaheldes ja raputas pead.

— Kas ma tõesti olen effinud? — ümises ta, — kuid siiski, Harry, ütle mis ja arvad, misjulguse eesmärgiga elas siin see tüdruk?

— Et Webster siin ei ole, siis ei juuda ma seda kuidagi seletada

— Mõttele aga hästi järele!

— Tõesti, ma ei oska midagi mõelda!

— Arvatavasti ohtis ta midagi! Kas see tõesti nii raske on aimata?

— Kui ma oleksin teadnud, et teie nii lihtsat vastust ootasite, siis oleksin ma kohe aimanud.

— Nüüd on tarvis teada saada, mida ta ohtis? Siin ei tea ma midagi, tähendab peab jätkama arvamiste ja ettekuulutamiste varal ja küsima, kust ta ohtis? See vastus on juba kergem! Meie peame ohtima seda kohta, kus oli alalhoitud meie ohtitud asi.

— Mha, hakkam aru saama! Teie arvate, et Webster hoidis siin mõnda haruldast väärtasja?

— Sa pole just jellel teel, kus mina, Harry! Meie ei pea mitte asja ohtima, vaid seda kohta, kus ta peidetud on.

Häkki waatas ta laste ja hüüdis:

— Kas pole ta mitte siin?

Ta võttis tooli, astus tema peale ja ulatas väljasirutatud käega kullatud kroonlühtrini, mis laest rippus. Kroonlühtri all oli hiilgav kuul.

Sherlock Holmes keeras teda ja sai ta lühtri küljest lahti. Kuulise seise waadates leidis ta sealt walge paberi lehe.

— Nii ma arvasingi! — hüüdis ta.

— Lubage waadata, herra Holmes!

Sherlock Holmes pani paberi tooli peale. Harry waatas paberit igast küljest ja ütles:

— Aga selle lehe peal pole midagi! Misjulgune iseäral! Miks pistis ta jelle walge paberi sinna kuuli?

— Ara rutta oma arvamiste avaldamisega! Esiteks katsume teemiliste abinõudega ja siis näeme, kas ei tule terve jaladus awalikuks.

Sherlock Holmes pani lehe kofku, peitis ta tasku, pani tooli ta endisele kohale ja läks teise tuppa. Seal nägi ta väitese firju-

tufe laua, jellel kuitvatuspaberi lehe ja tema kõrval julepühise. Kuitvatuspaberil olid tindi jäljed. Scherlot Holmes võttis taskust mäikese peeglike ja lähendas teda kuitvatuspaberile. Harry tuli ka lähemale ja luges peeglis:

„Olen väljagraveerinud kõik teisel vormusel.

„Sa ei leia neid . . . surma märgid . . .“

Scherlot Holmes lasi käe ühes paberiga langeda ja ütles:

— See hävitab minu esialgse ettekujutuse! Kas siin jutt on tõesti kahest eraldi olevast asjast? Waatame!

Ta läks sinna tuppa, kust tüdruk afnast välja hüpatas põgenes.

— Seda poleks meie peaaegu tähele pannudki! — ütles ta afnalaualt suurt pärkit võttes. Väljaspoolisel müüri äärel olid teise pärli tüfid.

— Ta on pärliketi põgenedes kätt kiskunud! — ütles Holmes, waatame, kas seda ei saa kasutada!

Ta pööras ümber ja läks välise ukse poole. Käkki tõusis ukse taga kole müra. Keegi karjus kõwa häälega:

— Seda ma teadsin! Seal nad tambivad juba pool tundi! Miks pole teie mind varem kutsunud?

Uks prahtvatas lahti ja lävele ilmus politseinik Grimm revolvriga paremas käes.

— Siin nad on, need sissetungijad! Käed ülles! — hüüdis ta.

— Kätki naljatamine, armas Grimm, ütles Scherlot Holmes rahulikult.

Wäikene politseinik punastas kõrvuni ja lasi käe revolvriga langeda.

— Teie siin, herra Holmes, — hüüdis ta. Teie otsite murdwargaid, kes herra Websteri kaupluse tühjaks riisusid?

— Täiesti õigus.

— Lähendab, teid lasti siia korterisse. Aga mina olen juba kolm korda käinud ja mind pole lastud. Müüid pean ma kohe hra Websteri nägema. Lõpuks on kohe protokoll kokku seada.

Ta pööras ümber ja käskis majaanikfuldel, kes kofku kogu- mud olid, koridori jääda. Ise käis ta kõik toad läbi. Rõpuks tuli ta salapolitseinikkude juure tagasi.

— Tont võtaks! Kus on siis herra Webster? hüüdis ta, — siin sünnib midagi, mis mitte korras ei ole.

Garry hakkas lõbusalt naerma ja läks oma ülemale järele, kes trepist alla läks. Seal pööras ta veel kord tagasi ja hüüdis Grimmi:

— Webster istub diivanil, herra Grimm! Temal on rohkeid filmid, harjas habe ja walged juuksed; küsige temalt kuidas teda kutjutakse!

Grimm läks wihaselt punaseks, näitas Garryle rusikat ja läks siis tagasi tuppa.

Scherlot Holmes läks ühes Garryga koju.

Kodus nägi Holmes ligi pool tundi waewa selle lehekese kallal, mis ta herra Websteri magamise toa kroonlühtri all olemast kuu-
lifesest leidis.

— Minu arwamine lähob tõeks, Garry! hüüdis ta, — Paberile on kirjutatud keemilise tindiga, mis uuesti nähtawale tuleb mõne rohude abil.

Garry waatas tähepanelikult paberit. Ta oli miski iseäraliste tähtedega täis kirjutatud, risti ja põigiti; paberi ühte nurka oli joonistatud püüsi pära.

— Kas saate aru, milles seisab asi, herra Holmes?

— Kõigest arusaada pole ma juutnud, kuid ma aiman kõige nende wigurite tähendust!

— Mina olen siitamaani ainult püüsi pärast aru saanud! Võib olla, et Webster on selle püüsi päraga tapetud?

— Ei usu! Kes on sulle üelnud, et Webster on tapetud püüsi päraga?

— Wähe mis võib mõtelda selles asjas!

Scherlot Holmes istus kirjutuslaua taha ja kirjutas mõne sõna paberitükikesele ja ütles:

— Wii see kirulutus „Päewalehte“, Garry!

Garry luges järgmist: „On leitud pärlikeel“

Wiguliste kiriku ja Profusmäe wahel on leitud kuu— suurtest walgetest pärlikeest. Omanikku palutakse tulla „Kuld Hobusesse“ nr. 67. Johan Landmann.“

— Ma saan aru! Teie tahate seda tüdrukut siia meelitada! Kuid kust teate teie, et herra Landman ostab teda sinni pidada? Mina ei tunne seda herrat sugugi!

— Mina ka mitte! Kuid kas pole küllalt, kui meie näeme, et see tüdruk tema juure lähob? Meie peidame endid kufagil maja läheduses ära ja peame ta sinni!

- Suurepäraline! Teie arvate, et ta lõhju langeb?
 — Eks me näe! Kõik võib olla, jest temal on muidugi
 kahju lahkuda nii hinnalistest pärlitest.

4. peatükk.

Kawalused.

Teisel hommikul ilmus „Päevalehes“ kuulutus.

— Peab kohe minema! — ütles Scherlof Holmes oma abili-
 jele, — ma ei ütle nud meelega aega, et mingit kahlust ei jaaks
 tõusta!

Selle aja sees jumestas Scherlof Holmes ennast peegli ees.
 Tema kõrval toolil lamas tööliste ülikond. Harry oli juba eks-
 pressi riides. Scherlof Holmesi suus oli näha ainult kolm ham-
 mast, teised olid mustaks värvitud. Wurrud tegi ta kuidagi pife-
 maks, aga filmade all olid tal kortjud. Terwe kufal oli kaetud
 jassis, harjastetaoliste juuksestega.

— Meie lähme Grimm'i jaokskonda! — ütles Scherlof Holmes
 naeratades, — loodan, et meie temaga kokku ei saa, ja kui saame,
 siis on juhus teda filmas pidada. Salapolitseinikud olid täit-
 tud tundmatad, kui nad teele läksid.

Urbes sella künne ajal hommikul jõudsid nad „Kuld Hobuse“
 ette. Tänaval walitses juba täielik elavus.

Harry asus mitte kaugele hotellist, aga Scherlof Holmes läks
 just sissekäigu juure, nii et ta oma abilist nägi ja koos sellega ka
 igat ühte filmas sai pidada, kes uskust sisse läks. Läheduses käis
 üks politseinik edasi tagasi. See oli Grimm. Ta oli alalises lii-
 kumises.

Suhtumisi läks ta selle maja ukseri, kus Scherlof Holmes
 seisis.

— Mis teie siin teete? küsis ta.

— Aga kas on see firtu asi? hammustas Holmes jutu katti.

— Mis see on? kuidas tohid sa hulluda ja sealjuures politsei esitajatele vastu haukuda?

Sel minutil tuli hotellis juure keegi noor daam, ta peatas, waatas ringi ja pööras häkki Grimmile poole.

— ütlege linnawaht, kas see on hotell „Kuld Hobune.“

— Just nii, austatud preili! —

— Tänan teid! vastas ta ja nokutas pead. Möödaminnes puutus ta wana tööliste külge, kes oma juure koguga pea terve ukse finni kattis.

Grimm lükkas töölist küljest.

— Kas sa tõesti ei wõi wähe kõrwale astu, kui naisterahwas tahab uksest sisse minna?

Scherlok Holmes ajas enese sirgu.

— Waata Grimm, et ma su filmanäole liiga ei tee, sinu mitte wiisaka oleku pärast.

Grimm ajas suu ja filmad pärani, kuid kuulis samal minutil, et teda teisel pool uulitsat keegi wormiriides isand hüüdis. Ta ruttas sinna.

Scherlok Holmesi juure tuli Harry.

— Ta lasseb aga kaua enese peale oodata! — ütles ta.

— Kes? Aga ta läks ju praegu sisse!

— Lubage! Teie olete wististi eksinud! Läks sisse ju umbes kahekümne seitsme aastane naisterahwas.

— Täiesti õige! See oligi oodatud tüdruk!

— Ei wõi olla! Tuletage meele tema õrna keha!

— Ta oli kofku kõmmatud, rohkem midagi, huuled olid wärwitud! Kuid wäikesteid fortšufesi filmade all ei osanud ta peita, samuti ka joont kaela peal!

— Kuidas oskafite kõike seda märgata, herra Holmes! Sa minna oleksin wanduda wõinud, et see looriga daam . . .

Aga just sellel minutil ilmus naisterahwas, kellest kõne oli, uulitsale. Ta näis ärritud olewat ja läks ruttu, kuube fergitades ja ümber waatamata eemale.

Salapolitseinikud läksid temale järele.

— Aga mulle näis siiski, et teie eksinud olete! — arwas Harry uuesti, — waadate ise! Kas siis tõesti see on eilane tütarlaps?

— Waata tema kakkirebitud alumise kuue pitsi! — Jostas Scherlot Holmes, — ja tema ära õrutud pahema kinga nina!

Ma nägin neid eilaseid tundemärke juba siis, kui ta hotelli sisse astus. Nendeta ehk poleks ma nii kindel.

Selle aja sees läks daam jälle Grimmi juure ja Harry kuulis kui ta ütles:

— Kuulge, linnawaht! Ajalehes oli kuulutus, mille järele selle wõõrastemaja number 67 peab elama keegi Sandmann kuid selgub, et jamašt seal ei teata! Minult on warastatud minu pärlikee!

— Pärlikee? Teie otsite oma keed? Teilt on ta warastatud? Tunnen teile tõsiselt kaasa.

Ta wõttis taskust suure taskuraamatu ja jattas:

— Lootke minu peale, preili! Olen juba püüdnud kõige juuremaid kurjategijaid! Siia on sõitnud Inglise jalapolitseinik Scherlot Holmes, kuid tema on minuga wõrreldes kutsikas. Ma otsin teile warga, kes wõttis teie kee!

— Kirjeldage mulle warast ja keed ja teie näete, et leian tema ruttu!

— Kui ma wõiksin teile kõiki wanga tundemärke kirjeldada, oleksin isegi rõõmus! — ütles daam kannatamatalt, — aga kee? Kuidas pean teile teda kirjeldama? Need olid juured, kallid pärlid!

Grimm hakkas midagi oma raamatusse märkima ja jattas kirjutamist, kui daam juba kangel oli.

Ta istus woorimehele, üteldes sellele mingi aadressi:

— Mine kangelst woorimehele järele, ma saan ta pea kätte.

Harry läks. Ta kaotas sõitjad mitu korda filmist, kuid jälgis siiski kunni Kadrioruni.

Selle aja sees istus Scherlot Holmes jalgrattale, mis juba warem kusahile wärawa alla walmis oli pandud. Woorimees peatas ühe juure maja ees ihtes Kadriorule lähedalseiswas uulitsas.

Scherlot Holmes peatas wähe eemal ja nägi, et daam läks eesuklast sisse.

Kohe jooksis Scherlot Holmes ka sinna, libises ukse wahelt sisse ja peatas kijas. Daam läks trepist üles, Scherlot Holmes hiilis temale neljakäpukile järele.

Teisel korral wõttis daam taskust wõtme, atwas ukse ja läks tuppa.

Ruttu wõttis Scherlot Holmes muukraua ja atwas ukse; ta leidis ennast toredasti sisseseatud korteris.

Diivanil lamas tagaetatud daam, müüd juba ilma loorita.

Scherlot Holmes tundis ta kohe ära: see oli seesama tütarlaps, keda ta oli näinud eila. Ta tõstis weidi pead, kuid ei imestanud nähtavasti sugugi ja waatas naeratades Scherlot Holmesi peale.

See kohmetas weidi, kui sarnast wastuwõtmist töölisel nägi.

— Istuge, herra Holmes, palun teid! — ütles lamaja häkki.

Scherlot Holmes wõpatas. Ta sai wäru, et oli langenud lõksu ja pööras ümber, et omale taganemiseks wabaks jätta. Kuid seal nägi ta selleksama mustahabemega tundmata meeste-rahwa naeratawat nägu, keda ta esimest korda nägi mere ääres.

Tundmata sihtis tema peale rewolwrist ja ütles:

— Arge nähke waewa, herra Holmes! Kui teie ukse poole liigute, lasen ma teid maha! — Scherlot Holmes kehitas õlasi. Tundmata naisterahwast püüdes, langes ta ise lõksu. Nähtavasti said furjategijad kuulutust lugedes asjast aru. Scherlot Holmes, kes kunagi hirmu ei tunnud, naeratas ja ütles:

„Milleks need tseremoniid? Kas ei ole parem peita rewolwer, siis ehk saame kuidagi hakkama.“

— Ei! Ma pole nii rumal! Seiske paigal, ehk minge edasi toa keskpaigani! Teie näete ju, et olete minu wõimuses!

Wäga hästi näen! Küsitaw on ainult, miks hoiate teie kõik aeg rewolwrit õhus?

— Ma lasen teid maha, kui teie lobisemist ei jäta!

— Ei, keda teie ei tee, sest paugu peale jooksewad kõik maaelanikud kofku ja siia ilmub politsei! Teie näete ise, et ma teie rewolwert ei karda, sest et ma wäga hästi tean, et teie lastina ei haffa. Kuid et teie, nähtavasti, kaunis osaw pois olete, siis pole mul midagi selle wastu, kui teiega tunnikesse aega wiidan. Teie ei tee mulle ettepanekut istuda, jellepärast istun ma ise. Kas lubate, et süüitan piibu?

Noor naisterahwas waatas Scherlot Holmesi peale fana imestusega, kui tema kaaslanegi. Nähtavasti polnud weel ku-

nagi juhust olnud näha sarnast külmatverelisuft revolveriraua ees.

Scherlok Holmes võttis kerge formtööri, istus ja toppis omale piibu, mille ta põlema süütas. Väheste waikimise järele küsis ta?

— Mida teie dieti minulst soovite?

— Seda küsin ma teilt! — hüüdis mustahabemeline tundmata, — kes palus teid tulla siia? Kes on teile selle asja ülesandeks teinud? Arge fujutage ette, et ma luban teile oma plaanide läbiwiimise juures taktistuseks olla!

— Ma ei mõtlegi selle peale! Mina ajan oma eesmärke taga ja teie ärge segage mind selle juures.

— Segan!

Ekstite! — hüüdis Scherlok Holmes, — häkki tooli haarates, mille peal ta istus, ja jeda nii osawasti oma wastasele näkku wijates, et see lasta ei juutnud. Tundmata kaotas tajakaalu ja kuffus maha; Scherlok Holmes jooksis tüdrukü juure. Kuid see hüppas diivanile ja plaksutas kolm korda käsi.

Säkki haaras keegi seljatagant Scherlok Holmesi kõrist finni ja miskas ta põrandale, õhus whises ling ja filmus tõnmati tugewasti salapolitseeriku keha ja käte ümber, nii et wiimajelt iga võimalus kadus ennast liigutada. Selle aja sees tõusis mustajuukeline põrandalt.

— Loodan, et teil nüüd tahtmine kaob teiste asjadesse segamiseks! — ütles ta. Scherlok Holmes sai aru, et ta on äärmises hädaohus. Aga Harryt polnud ifka weel.

— Säkki pööras mustahabemeline tüdrukü poole:

— Ma arwan, Anna, et meie temaga lõpetame, mida rütem, jeda pareml!

See waatas hirmsa naeratusoga wangi peale.

— Midagi teist üle ei jää, muidu ei saa meie rahu!

Mustahabemeline käskis oma neljal abilisel, kes Holmesi finni sidusid, teda purjeriidesse mässida.

Scherlok Holmes rabeles meeleheitliselt, kuid ei saanud midagi teha, sest ta oli tugewasti seotud.

Nad tõstsid ta üles, katsid kotiga ja kandsid trepist alla.

Mustahabemeline läks ees, igasse külge waadates ja pööras väikeste raudukse juure, awas jelle, pani laterna põlema ja läks

keldrisse. Kõige järel tuli Anna. Ta jäi trepi ülerrivile astmele teisma, kuna mustahabemeline omra abilistega keldri kõige kauge-
gema seinani läks.

— Ränge ta siia — kästis ta. Need wiskasid Scherlok Hol-
mesi nii kõvasti maha, et sellel kondid ragisesid. Mustahabeme-
line lastis põlwili ja katsus rasket luuki üles tõsta. Üks tema
abilistest aitas teda ja teine wahtis Scherlok Holmesile, kellelt
kott ära wõeti, aineti näkku.

— Noh, kuidas tunned olewat? — küsis ta, — kas nüüd
kaob sul isu oma nina toppida wõdrastesse asjadesse, wana
foer!

Scherlok Holmes ei wastanud talle midagi, katsus aga en-
nast küljeli pöörata, et näha, mis mustahabemeline teeb. Ta
nägi kuidas see ühe abilisega luugi üles tõstis, millest keldrisse
tungis hirmus häis. Scherlok Holmes asi aru, mis temaga ta-
hetatse teha.

— Ta muutus näost! — karjus mustahabemeline.

— Ekspid! — wastas Scherlok Holmes, — ma ei muutu pör-
mugil!

— Wait! Meie teeme asja sinuga fiirelt!

— Rahllemata! — wastas Scherlok Holmes, — ainult
tapmisewiisi olete liiga harilikult walinud.

— Ta tahab aega wõita! — tähendas üks mustahabemelise
abilistest, — kas ei ole parem lõppu teha?

Ta lasi Scherlok Holmesi kõrwale põlwili ja pani noatja
tema rinna wastu. Scherlok Holmes nägi, et asi läheneb kõr-
gusepunktini. Ta pidas hinga finni ja katsus lahti rebida,
lihakseid nii pingutades, et nõõrid kehasse lõikasid, kuid midagi
ei aidanud. Ta waatas kurjategija peale, kes ülbe naeratusega
teda silmas pidas.

— Kuidas on? — küsis ta mustahabemeliselt. See oli wa-
heajal kõige oma ettevalmistustega lõpule jõudnud ja ükles:

— Las käia! Kolmanda ja neljanda ribi wahela, pahemalt
poolt, kolm tolli! Kurjategija haaras noa ümber mõlema käega
finni ja walmistas andma hoop. Kuid Scherlok Holmes nae-
lutas oma waate temasse ja fogudes kõif oma tahtejõu, katsus
oma pilguga mõjuda. Kurjategija ei suutnud hoopu anda.
Tema tahtmine oli paraliseeritud ja lõpuks lasi ta noa kukkuda.

— Noh, mis nüüd? — hüüdis mustahabemeline, — kas

oled lapseks muutunud, ehk hulluks läinud? Miks meie asjata aega raiskame? Torja ruttu ja wiskame ta luugist alla!

Scherlof Holmes tundis, kuidas jõud nõrkes ja et tal enam ei jattu tahtejõudu wastupanemiseks.

Kui rahutu ka Scherlof Holmes sel minutil oli, oli kurjategijatel ometi kuidagi piinlik. Seesama kurjategija pani noa ülesti Scherlof Holmesi rinna peale ja waatas sel juures mustahabemelise poole.

— Käsfigel — ütles ta, — kui kolm loete, wajutan noa!

Mustahabemeline õõrus heameele pärast käsi ja hakkas lugema:

— üks! kaks! . . . Kuid häkki kuulbus trepil kellegi walju hüüd. See tuli Anna poolt. Mustahabemeline wõpatas.

— Pauk! — hüüdis ta, — ettewaatust!

Kurjategija, kes Scherlof Holmesi kohal kummardas, hüppas jalule. Mustahabemeline tahtis laternat kustutada, kuid oli juba hilja. Kõlas pauk ja kuul purustas ta käre. Latern kukkus põrandale, kuid õnneks ei kustunud ta ära.

Kurjategijad tormasid wihaste hüüetega tuleja kallale. See oli Harry, kellel mõlemas käes olid rewolwrid. Ta seisib walguse piirist wäljaspool ja oli halb märgilaud. Kurjategijad aga asusid walguse piiris ja Harry wõis wabalt nende peale sihtida.

— Käed üles! — hüüdis ta.

— No oota! Meie sulle näitame! — karjusid kurjategijad ja tungisid Harry peale. Kuid noor salapolitseinik suutis kriitilisel minutil külma werd alal hoida. Ta lasi neli pauku üksteise järel ja enne kui kurjategijad temani jõudsid, lamasid nad põrandal. Mustahabemeline pörkas tagasi, pööras ootamatalt ringi ja pistis jooksmas.

— Tarwis teda elusalt kätte saada! — hüüdis Scherlof Holmes oma abilisele.

Harry hüppas oma ülemast üle, et mustahabemelist püüda. See, hirmust meeletu, jooksis otse edasi. Harry sirutas juba käre, et teda haarata, kuid jäi kui kinninaelutatud seisma. Mustahabemeline kadus kuhugi.

— Mis see siis on? — küsis Harry; astus weel samm ja nägi oma ees lahtise luugi, kust ikka kõrgemale tõusid hajetwad gaasid, mida Harry alles praegu tähele pani.

— Rahju! — ütles Scherlof Holmes, — ta on kadunud!

Garry tuli ja lõi kas ruttu kõididud katki, millega ta ülem seotud oli. Sherlock Holmes tõusis püsti ja sirutas. Siis pigistas ta oma abilise kätt ja ütles:

— Tubli pois, Garry! Kuid nüüd ruttu! Muga pole kaotada!

Salapolitseinikud hüppasid üle kurjategijate furnukehade ja jooksid ukse juure. Nad ei jõudnud trepinigi, kui kanged suitsulõhna tundsid.

— See saatanlik naine on maja põlema süüdanud! — hüüdis Holmes.

Läbi suitsu ja wingu trepil, tungis ta edasi. Terwe maja oli inimesi täis. Salapolitseinikud tungisid läbi rahwa, kuuri kurjategijate korterini. Sherlock Holmes murdis ukse; toast tuli musta, paksu suitsu. Tänaval oli juba tulekahju komando kuljuseid kuulda. Kõik toad seisid leekides. Garry wajutas enast wastu seinale.

— Pole võimalust! — ütles ta, — meie lämbume ära!

— Ma pean paberid saama!

— Milleks paberid? See alatu isik on ju surinud!

— Midagi ei saa sa aru!

Ja meesti tungis ta edasi. Kallid eesriided olid atendelt rebitud, mööbel põles ja lagi prahtus. Seinad kummendasid ja lämsinatav palatvus täitis toad. Garry ei tahtnud oma ülemat jätta ja läks tuifudes talle järele, kättega nina ja suud kinni hoides. Sherlock Holmes liikkas kirjutuslaua ümber, pani noa sahtli praosse ja murdis plati pealt. Ta leidis pakki paberit, võttis need ja peitis tasku. Häkki karjatas Garry. Kõrvaloleva toa ukse liifati lahti ja sealt jooksis Anna wälja ja tungis ukse poole. Garry jooksis talle järele, et teda kinni pidada, kuid suitju sees ilmus tema järel keegi suur meesterahwas. Lundmata lõi Garryle miski raske asjaga pähe, nii, et ta maha kukkus.

Sherlock Holmes jooksis Garry juure, kuid jäi hiljaks. Lundmata, kes Garryt lõi, jooksis trepist alla ja kadus. Anna ei jõudnud ta järele ja sattus häkki Sherlock Holmesiga nagu näe wastu. Ta karjatas ja jooksis sinna tuppa, kust ta tuli. Sherlock Holmes tahtis ta järele jooksta, kuid pidi seisatama. Sellest toast tungis määratu tuleleek wälja ja häkki kõlas seal: läbilõikaw, kole karjatus.

Sel filmapilgul tungisid prittimehed juba akendest sisse. Scherlok Holmes ja Harry jooksid trepile, kuid see oli juba suit-just maetud ja ta alumine osa põles. Korridoris nägi Scherlok Holmes ühe palitu rippumas. Ta võttis selle enesega kaasa ja jooksis tagasi põlevasse forterisse.

Selle tõttu, et prittimehed olid jõudnud osa toast wett täis walada, said salapolitseinikud akende juure hüpata ja pääsivad tulekahju-redelit mööda alla.

Prittimeeste agaruse peale waatamata ei suudetud maja päästa. Tuli lagunes kohutawa kiirusega laiali ja umbes poole tunni jooksul oli maja rüühunnif, mattes oma alla kõiki, kes ennast päästa ei suutnud. Nende hulgas oli ka Anna.

5. peatükk.

Uued teod.

Scherlok Holmes ja Harry istusid kodus. Harry istus wai-rides juba mitu tundi, aga Scherlok Holmes mõtles kõige aja. Wiimaks sirutas ta ennast leentoolis ja hakkas piipu toppima.

— Ma näen, ja põled uudishimust, et midagi teada saada! — ütles ta, heatahtlise muigega oma abilist filmitsedes.

— Muidugi! Pole ka ime! — wastas Harry, — teie istute ja nurrate pead, kuna päriselt mingit põhjust pole jäänud. Mõlemad kurjategijad said ühes abilistega tules otsa! Keda meil siis veel otsida?

— Toomas Websteri mõrtsukat! — wastas Holmes.

— Midagi ei saa aru! Meie oleme häwitanud hulga inimesi. Kapten Will istub wangimajas ja teie räägite veel Websteri mõrtsukast, — imestas Harry.

— Seletan sulle heameeslega! Sa mäletad, et Will arre-beriti kuue pärest, mis tapetu oma oli, kuue taskust leiti [jõr-

mukskarp, harilik rahataff ja temas tüfite paberit — kortsus nimekaart — millest nime aru saime „Thomas Webster“ ja mingisugused sõnad, mis pikema uurimise järele obligatsioonide nimetus, kolmetuhande rubla suuruses, näis olevat.

— Nii ta nüüd oli, kuid ma ei saa fiiski midagi aru.

— Oota! Websteri furnufoha wiisati ühes kuuega wette. Furnufoha wajus põhja aga kuub ujus pealtwee. Tema leidis Bill, leidis temas obligatsioonid ja hoidis leiduse salaja, sest ta tahtis raha omale saada. Bill ei waletanud, kui ta ütles, et ei tea kelle oma see kuub on; ta on aga ka kahtlane pois ja temale ei tee see wiga, kui ta mõne päewa üffilbuses istub. Sellest järeldasin mina, et Webster on tapetud mitte rööwimise mõttes, waid fättemaffu pärast.

— Ja Anna oli kurjategija abiline?

— Midagi farnast! Tema ei teadnud fugugi, kes Thomas Websteri tappis. Kuid tema käis enne tema juure, kui daam loori all ja pärast, kui Webster ära kadus, kui teenija. Teigi ta jeda sellepärast, et ta oma abilifega otffis midagi, — jeda mis oli seal paberil firjutatud, mida mina leidsin.

— See faladusliste märkide ja joonistustega?!

— Jah! Waata, ma sain teada, et Webster omal ajal teemis ühe infeneeriga sõjawäes, kes leidis üles uuesüsteemilife kuulipilduja. Infeneer furi häkki fädamerabandusse, joonistused said Websterile, kes nende wärtusest aru sai ja juba spioomidega läbirääfimisi pidas, nende müüimise üle.

— Siit wõin ma järeldada, et Anna ja nuustahobemeline on spioomid.

— Nimelt!

— Nemad andfid kullasepale kolmtuhat joonestuste wäljaandmise eest. Kuid selle asemel, et neid wälja anda, jookffis ta ära, teiste sõnadega, tüsfas falakuulajaid. Kuid need teadsid nähtawasti, et joonestused Websteri korteris on. On wiimalif, et wiimane lihtfalt ei saanud kohta näidata, kus joonestused on, sest ta põgenes hädaohu eest, mis ainult tema teada. Selle oletuse poolt räägimad falapärased sõnad, mis kuuwatuspaberil leidsime: fina ei leia neid, furma märgid.

— Nendest sõnade tähendusest ei saa ma kuidagi aru!

— Ja ometi wõib lõpuks midagi aimata, milles asi on.

Kiri, mille Webster saatis wähe aega enne põgenemist, oli kahilemata ifikule jaadetud, kes falakuulajatega ühenduses oli.

Teatan sulle, et muu paberite hulgas leidfin ma firja tähtedega: „G. L.“ Ma oletan, et see on jeesama tundmata, kes tulekahju ajal sulle pähe löi. Tema maksis, arvatavasti, salakuulajatele sissemurdmise eest Websteri juure. Sõnad: „Sa ei leia neid, jurma märgid“ viitavad mind mõtte peale, et sissemurdmine polnud tehtud mitte röövimise otstarbeks. Minu arvates juhtis terwet asja inimene, kellel tarwis polnud warastada. See isik oli saatuslikul päewal salakuulajate korteris ja jõudis põgeneda. Ülemalnimetatud tähed on kirjutatud kalli, hea paberi peale, käefiri on kindel ja ühetasane. Salakuulajad ei tundnud siin kedagi, nad ei olnud ka kellegagi kirjawahetuses, et mitte sisse kukkuda. Jäi üle ainult see isik, keda meie müüd peame leidma, sest ainult see tundmata wõis Websteri kallale tungida ja teda tappa. Tema teadis kahtlemata, et Webster põgeneda kawatseb, jõudis temast ette ja wiiskas furnukeha merde, mille tõttu salakuulajad arwasid Websteri põgenenud olewat. Mustahabemelise salakuulaja sattus furnukeha juure täiesti juhtumisi. Arwatavasti otfis ta Websteri sadamas, sest ta arwas, et Webster kawatseb mõnel aurulaewal ära sõita!

— Aga teil pole mingid andmeid, mille järele teie tundmata kätte saaksite? Salakuulajad on jurnud ja arwatavasti jääb saladus igawesti katte alla!

— Miks ja nii arwad? Mäletad, ja oled minult juba kolm korda küsinud, mida mõtlen ma mantliga teha, mille ma salakuulajate korterist kaasa wõtsin?

— Mäletan! Aga siis?

— Ma poleks seda mantlit wõtnud, kui ma ei oleks märganud, et see ei ole mustahabemelise salakuulaja oma. Ta on õnnemehend heast riidest, ja sellepärast ei ole ta ka ühegi nendest kurtajategijatest, kes mustahabemelist aitasid. Rätsepa märk on wälja lõigatud, nii et sealt poolt pole wõimalik midagi teada jaada. Kuid siiski tean ma homme, kes seda mantlit kandis! Too ta mul jia!

Garry lõi toreda tumehalli mantli. Scherlok Holmes laotas ta laual laiali ja ütles:

— Ta omanik on alles hiljuti selle mantli tellinud. Wähe aega enne salakuulajate juure tulemist lõikas ta oma juuksed ära. Ta on umbes wiiekümne aastane, meeletohetadel on ta juuksed hallid. Ta on wabrikuomanik. Veel wõin ütelda, et ta tugevasti higistab.

— Ei saa jagu, kuidas teie saate seda kõike näha mantli järele.

— Selle tõttu, et ma alati jandan suurestegema klaasiga! Ma vaatan hästi hoolikasti mantelt ja leidin frael püüfesi juukseid, mis liibikeselt lõigatud. Sellest järeldasin ma, et mantliomanikul hiljuti juukseid lõigati. Et mõned juukse otsad jämedamad olid, siis järeldasin sellest, et nende omanik higistab ja selle järele peab arvama, et ta mitte kõhn ei ole, vaid tüse ja sellest otjustasin, et ta üle neljakümne!

— Olgu, kuid kas Tallinnas on vähe inimesi nelja- ja viie- kümne vahel, kellel meelekohal halle juukseid!

— On nii, kuid mitte kõigile vabrikuomanikkudele ümbruskonnas ei ole need tundemärgid kohased. Peale selle kinnitan ma, et tundmatu on rauavabriku omnik!

— Millest teie seda järeldate?

— Ma peffin mantelt tugewasti, korjasin siis tolmku kofku ja vaatan seda suurestegema klaasi läbi. Peale harilikku uulitsa tolmku leidisin ma hulka imewäikest raua puru. Tähendab, ta omanik käis sagedasti ruumis, kus niisugune puru õhus lendab, aga see on ainult rauatehastes. Oletame, et see just tema oli, kes salaja kuulajate forteris põgenes, siis teame meie tema kaswu. Sa ise ütlesid, et ta terve pea jagu Unnast pikem oli.

— Jah! Kuid kas arvate teie, et meil forda lähed teda kadada?

— Kahtlemata! Meil on tarwis aimult leida „surma märgid.“ Esiteks kaldusin ma arvama, et just Anna ja tema mustahabemeline kaasjüüdlane tapfid Websteri, kuid nüüd näen ma selgesti, milles asi ja meil jääb üle oodata mõningaid teateid poliitikeist. Ma togin seal ülesandeks neile ülesotsida inimest, kellele need tundemärgid lähelikud, ülejäänud ajan ma ise toime! Poliitike peab õhuma inimest, kes wiimasel ajal waeste heaks suurema summa ohwerdas.

— Kuidas nii?

— Mäletad Harry, sissemurdmisel Websteri magasiini, warastati seal ta hinnalisi brilliante. Ma rääkisin juba, et mitte brilliantide warguses ei seisnud asi. Mustahabemeline salakuulaja andis warastatud brilliandid kahtlemata oma usaldajale edasi. Muidu oleks raske ettekujutada, mille eest ta kirja tähtedega „G. L.“ sai. Selles pafis oli basu, kuid sellel saladuslikel tundmatul oli üleüldse vähe ühist salakuulajatega. Nii ehk tei-

fiti arwan ma, et tema sai kõik selle, mis Websteri juurest waras-
tati. Kuid waewalt jättis tatwärtasjad oma juure. Ma oletan,
et ta warastatud wärtasjade müügist saadud rahast annetas isegi
mõnele heategewale ajutusele.

Gäffi awati uks.

— Missjuguse rumaluse teie olete teinud, herra Holmes! —
kõlas kellegi hääl.

Scherlok Holmes ja Harry pöörasid ümber, ja nägid Grimm-
kes ukse juures seisis, käsi puusas ja näol wõidurõõmus naeratus.

— Jah, juure lolluse! — jatkas ta — ja kui poleks olnud po-
litseid, oleks Tallinn häbisise jäänud!

— Mitte ärritada, Grimm! — ütles Scherlok Holmes, —
kas joomite sigarit?

— Kas Sawanna?

— Olete teie aga nõudlikuks läinud, herra linnawaht!

— See on ka selle tõttu, et ma sain rahalist tasu.

— Mille eest?

— Araldigatud ninaga inimese tapja leidmise eest.

— Wõi nii! Teie olete ta leidnud?

— Leidsin! Surnukeha on juba lahti lõigatud.

— Kuidas? Tähendab mõrtsukas on juba surnud?

— Kas teie siis arwate, et inimene kes mitu päewa meres
lamanud, wõib elus olla?

— Seda ma ei arwa. Ütelge missjugune ta on — see mõrt-
sukas?

— Wist on ta wäljamaalane, kuid ma ei tea kust ta tulnud!
Ma tõmbasin ta weest wälja, käies selle süsteemi järel, millest
teie mulle rääkisite, kuid mida teie ise ei oskanud tarwitada!

— See on huwitaw! Tähendab teie lõite mind üle?

— Muidugi! Kuulake, ma tõmbasin lahkest inimese wälja,
kes seal juba mitu päewa oli lamanud, kuidas ta sinna jattu-
nud, ei tea. Surmawaid haawu temal ei olnud, ainult peopesas
oli lastehaaw — rohkem midagi. Kinni seotud polnud ta ka
mitte. Kuid see pole ka tähtis. Tema juurest leidsin ma re-
wolwri kahe padrunita. Neli padrunit laskis ta enne wälja,
kui ta merde jattus. Surnukeha waadates mõtlesin ma, et kui
ta wälja laskis neli padrunit, siis ikka mõni läks pihta. Mulle
tuli kohe inimene meele, kelle mina ära lõigatud oli ja kellel

laskehaav oli kõrva taga. Politsei samitaar astiist selgus, et padrun, mis leitud, surrukeha revolvrile paras, on passilik ka endise uppunu haavale.

— Noh, mis edasi?

— Kuidas edasi? Kas sellest on wähe? Wõi ei ole teie minust aru saanud? Ma seadsin teadaande ülemusele kofku, ära näidates, et tapja oli kahtlemata leitud uppununa.

— Wõi nii! Ja selle tõttu antigi teile autasu?

— Ei, kuid politsei teadaannetes on öeldud, et see, kes leiab tapja, saab rahalist autasu.

— Ja kas teile on lubatud teda wälja anda?

— Ei, siamaani weel mitte! Kuid on ju ilma selleta selge, et peale minu teadaande ma ta saan! Saite aru?

— Kõigest sellest saan aru, kuid ütlege, kuidas on lood Billiga?

— Noh, kui ma Billi eest autasu ei saa, siis lähen ametist.

— Miks nii?

— Bill on mitmekordne mõrtsukas!

— Millest teie seda järeldate?

— Aha, huwitaw, teil ei tulnud meele Billi saapaid läbi otjida?

— Ei! Aga kas teie leidsite nendes midagi.

— Terwe kolmtuhat obligatsioonides! Nii! Meie küsijine muudugi, kust ta nad sai, tema aga wastas, et nad ujusid tema juure wett mööda. Näete misjugune häbemata!

Kagu ujusid obligatsioonid mööda lahet. Kahtlemata sai ta selle raha peale mitme kuritöö. Kuid ta ei pääse. Ta puuakse üles!

Säkki hüppas Grimm üles ja löi kannad kofku.

— Oleksin unustanud peaaegu, ütles ta, tulin teie juure teadaandega. Minu ülemus on nähtawasti hulluks läinud, et mind tüütab niijuguste rumalustega! Mulle on ülesandeks tehtud teile teatada, et keegi Heinz Dermann on waeste heaks annetanud tuhat rubla.

Scherlok Holmesi näolt kadus naeratus.

— Kas teie tunete Heinz Dermannit? —Küsis ta Grimmit.

— Kuidas mitte teada! Ta elab minu piirkonnas. So-
siid herra. Ta on suure kasvuga, alati hästi riides, juuksed on
juba hallid ja ta on kafe rauawabriku omanik!

Harry lõi käed kokku.

— See on ju suurepäraline edu! — herra Holmes.

Grimm kortsutas kulme ja waatas esiteks Scherlok Holmesi ja siis Harry peale.

Holmes tõusis üles ja ütles:

— Täna teid, herra linnawaht! Nüüd toimetan ilma teieta!

Grimm paani käe kõrwa ääre ja läks. Scherlok Holmes wõttis uuri ja ütles:

— Nüüd on kell kuus! Ma lähen ja katjun weel midagi selle Heinz Vermanni eluwiiisidest teada saada.

Arwatawasti sõidab ta õhtuti klubisse, nagu kõik jõukad inimesed ja meie oskame tema korterit läbi otsida!

6. peatükk.

Siguse wõit.

Ümber kell üheksa õhtul tuli Scherlok Holmes koju.

— Pane kaks laternat walmis, Harry, — käskis ta oma abilist, — ja tugew nõõr, sel juhtumisel, kui meie peame teenri kinni siduma!

Harry sai aru, et Scherlok Holmes walmistab wabrikandi korterit läbi otsima.

Täna watel jäi liifumme waiksemaleks, kui salapolitseinikud Vermanni majani jõudsid, mida aed piiras . . .

Scherlok Holmes awas muukrauga aia wärawa ja läks ühes Harryga majasse. Maja ei seisnud mitte korteritest koos, waid oli ühiskelamiseks. See oli tore, kahelordne ja hulgatealine. Mõnes toas olid tundmata perekondade pildid. Esimesel uksele keelkõjas seisis nimekaart: „Heinz Vermann“.

Scherlok Holmes wajutas käerauale ja läks rikkalikult sisse seatud jõõgituppa. Edasi minnes, läbi terve rea tubade, jõud-

fid nad toredasse raamatufogutuppa. Siin peatas Scherlot Holmes, pani käed rinnale ja ütles mõeldes:

— Siia võis ta peita sõrmuse.

— Misjuguise sõrmuse? Milles on asi, herra Holmes?

— Kas ja ei mäleta, Harry, et sõrmus tapetu sõrmes oli liig juur.

— Mäletan, kuid mis ühist on jellel?

— On. Tapetu sõrmel on selgesti sõrmuse jälg näha. Tähendab, ta kandis teist sõrmust, kuid palju kitsamat. Suur sõrmus varastati kauplusest ja pandi tema sõrme. Tuleta meele kirja sõnu: „ma gratveerisin nad teise sõrmusesse, ja ei leia neid kunagi: „surma mängid“ — ka see kõlab kofku, et Websteril olid teised sõrmused, mis ta oma juures kandis ja mida objis inime, keda meie piivame.

Säkki kuulatas Harry ja jostistas:

— Wait! Kas teie midagi ei kuule? Oli selgesti kuulda paberi krabinat.

— Ja mina arvasin, et ta klubis on! — ümises Scherlot Holmes. Ta läks ruttu järgmise ukse juure ja avas ta.

Nad nägid enese ees toredasti fiske seatud kabineti. Kirjutuslaua juures istus laiaõlaline meesterahvas. Tal olid meelekohtadel hallid juuksed. Ta kirjutas midagi. Pahemal põsel oli tal jägaw kriimustus.

Harry tahtis põgeneda, kuid nägi omaks imestuseks, et Scherlot Holmes tuppa astus. Istuja pööras ümber, kuid Scherlot Holmes hüppas tema juure, pani oma parema käe tema õlale, pahemaga aga kattis paberid, mis laual olid.

— Urge liigutage! — ütles ta. — Ma olen Scherlot Holmes! Teenrid kutsuda ei ole mõtet! Mind huvitavad ainult need paberid ja see sõrmus! Mikul on rohkem õnnestanud, kui ma lootsin! Teie olete selle sõrmuse mitteeaduslikul teel omandanud, herra Vermann! Ja teid ei peaks mitte imestama, kui ma ta jamal kombel omandan!

Vermann tõusis pikkamisi üles ja astus sammugi tagasi.

— Milleks on teil jeda sõrmust tarwis, herra Holmes?

— Ma tarvitan teda selleks, et süüdistuseketti ühendada!

— Süüdistuse ketti — kordas Vermann, — olgu, herra Holmes. Ma ei taha teid jõudu tarvitada lasta ja annan teile vabatahtlikult sõrmuse. Arwan, et kui teil korda ei lähe sõrmuse

jaladust seletada, seda juba keegi ei suuda. Siin on teile ka paberid. Siinmaale on kõik minu eelarved teisele läinud.

Scherlot Holmes võttis paberid ja sõrmuse, kummardas ja läks välja, ilma et oleks tagasi vaadanudki. Harry ei pidanud vastu ja vaatas tagasi, sest temale näis, et mahajääja haarab revolvtori ja laskeb. Kuid Heinz Vermann seisis, toetades ühe käega kirjutuslauale; teise käega haaras ta peast kinni. Nii vaatas ta kaugenema Scherlot Holmesi peale.

Koju tulles pani Scherlot Holmes ennast oma kabinetti luku taha. Teisel hommikul avas ta ukse ja tuli einet võtma. Oli näha, et ta terve öö polnud maganud, ehk ta küll jugugi väsinud välja ei näinud. Harry libises salaja oma ülema kabinetti ja vaatas laua peale. Seal lamas hunnik paberid, mis kõikisugu märkijid ja numbrid täis oli, millel aga nähtavasti mingit fidet polnud. Võis aimult lähe käetirja vahel vahet teha: Vermanni ja Scherlot Holmesi. Mõlemad olid ühisele lõpuarvele jõudnud, nagu seda sellest võis järeldada, et mõlematel lõpuks oli kirjutud:

„T. G. S. N. 3 p. 37. t.“

— Noh, Harry, kas oled oma uudishimu waigistanud! — kõlas tema seljataga Scherlot Holmesi hää. Harry ehmatas ja vastas:

— Ei! Kuid minus ei räägi mitte üksi uudishimu! Mind huvitavad väga need märgid, millest kahtlemata peitub kõige saladuse sõlm.

— Vaata seda sõrmust — vastas Scherlot Holmes, — selle andis mulle Heinz Vermann. Kõik minu oletused olid kunni peensufeni tõe peale rajatud. See sõrmus on palju väiksem sellest, nagu meie teda nägime Toomas Websteri käes ja just selle sõrmuse pärast tappis Heinz Vermann kullasepa. See on laulatuse sõrmus ja selle pärast on põhjus arvata, et selle loo keskpunktiks on naisterahvas. Et teda leida, selleks on tarvis aru saada märkidest, mis sõrmusesse graveeritud ja millest Heinz Vermann aru ei saanud. Vaata selle Tehe peale, minu väljaarvamiste resultat on: „T. G. S. N.“, mis arvatavasti tähendavad: Tallinn, hommikupoolne jagu, aga täht „N“ tähendab mõnda uutist. Peauulits hommikupoolses Tallinna osas on — Nartva maantee. Märkide „3 p“ juures mõtleksin ma tõesti laua, kuid arvan et see tähendab „kolmas uulits pahemat kätt“. Plaani järele on see 3õe uul. Nr. 37 tähendab maja nummert ja „t“ selle ivimeise nime, kes seal majas elab.

Peale einet läksid salapolitseinikud välja, wõtsid woori-
mehe ja sõitsid selle kohani, mis paberil välja arwati. Nad läk-
sid teisele korrale. Teisel korral seisis ühel uksele nimeplaat:
„Teman.“

— Meie oleme eesmärgil — ütles Scherlof Holmes. — Et
ta kella ei leidnud, koputas ta.

Nagu wastuseks selle peale kostis korterist piff, läbilõikam
karjatus ja siis miski nõrgameelne naer, nii kole, et Harryl
läbi lõikas. Säkki jäi kõik waikeks ja üks wana naine awas
ukse.

— Mis teie soowite? — küsis ta.

Scherlof Holmes pani ühe jala ukse läwesele ja ütles:

— Meie ilmusime siia Toomas Websteri ulesandel!

Wanaeit, kes nagu nõid välja nägi, waatas umbusaldusjega
salapolitseinikkude peale ja jäi saadud muljega nähtawasti ra-
hule, awas ukse weel rohkem ja ütles:

— Teie tõite wiist Olga jaoks raha?

— Täiesti õigus! — wastas Scherlof Holmes.

Wanaeit wiis mõlemad wõdrastetuppa ja ütles:

— Oli aeg herra Websteril enesest teadet saada! Ei wõi
ma ju päris muidu seda naisterahwast toita.

— Muudugi — wastas Holmes, — kuid herra Websteril
olid iseäralised takistused ees. Rubage meid nüüd Olga
waadata.

— Seda ei wõi — wastas wanaeit, — herra Webster kee-
las kõwasti tema juure kedagi lastmasta!

Ta piilus järgmise toa ukse poole, kust imelikud hääled
kostsid: ei naer ei nutt. Wanaeit jäi ärritatud ja tahtis Scher-
lof Holmest eeskotta saata, kuid see kehitas õlasid ja ütles:

— Kui nii on, siis seo ta finni, Harry!

Harry seda ootaski. Ta hüppas koha tagant wanaeide
juure, tõmbas ta käed seljataha ja sidus ta finni. Wanaeit jäi
kole wihaseks. Silmad tulid peast välja, juust tuli wahtu ja
ta hakkas hirmjasti sõimama, kuid salapolitseinikud ei pannud
seda tähele, jooksid ukse juure ja löid ta sisse. Nad sattusid wäi-
kesse tuppa, mille seinad ajajopthul mustaks olid läinud ja
kuhu walguis pisikesed akna läbi, mis korridori läks, tungis.
Terwe sissejead oli: mõni tool, puust woodi õlehunnikuga ja
mõni kruus weega.

Woodist tõrjis halbalt riides naisterahwas. Tal olid juured heledad juuksed, mis õlgadele langesid. Ta oli umbes kolmekümne aastane. Ta silmadest oli näha, et ta nõrgameelne on. Ta naeris terve aeg ja samal ajal jooksid pisarad mööda ta lahwatanud põski: Ta hüppas üles, põlvitas Scherlok Holmesi ette ja rääkis midagi.

Ka see kole seisuford, milles see naisterahwas oli, ei olnud suutnud hävitada endist ilu. Harry pööras kõige selle koleduse ees kõrvale. Scherlok Holmes tuli teise tuppa ja käskis:

— Too kohe kaks linnavahti ja teata arstile, Harry! On tarvis kohe seda õnnetut waimuhaigete kliinikusse saata ja wanaeite wangimajasse! —

Wanaeit hulus wiha pärast, kuid seda ei pannud Scherlok Holmes tähele. Pea tuli Harry kahe linnawahiga.

Glaukud jooksid kofku, kui wanaeite finni wiidi. Pea tuli ka arst ja sanitaarid ja õnnetu naisterahwas pandi tõlda ja wiidi haigemajasse.

Scherlok Holmes hakkas korterit läbi otstima. Minukene asi, mis tähelepanemise väärt oli, oli paberite leidmine, millest selgus, et proua Teman oli endise alamohwitseri naine ja Toomas Websteri ainus usaldusalune.

Poolmädanenud õlgi segades, mille peal õnnetu Olga magas, leidis Scherlok Holmes paberitükikese, mille peale oli aja-jooksul kustunud tindiga kirjutatud:

„Tulge wiibimata . . . kui teie peigmehe elu teile armastab. Teie saate kõik teada . . . Kuid ärge rääkige kellelegi sõna.

Mükirja all oli proua Teemanni aadress.

„Headsöömija.“

Scherlok Holmes jäi sügawasse mõttesse. Ta läks uulitsale ja ruttas ühes Harryga salapolitsei ülema juure.

Neid mõeti kohe kabinetis wastu, mille seinetääred täis olid riulid, millel olid väljalõiked ajalehtedest sündmuste üle wiimase kahekümne aasta jooksul.

Scherlok Holmes wabandas ja palus teateid Heinz Lermanni kohta, kas ei ole mingisuguseid juhtumisi, mis selle nimiga seotud oleks.

Politseiüleml võttis riulilt ühe raamatu, foris teda ja peatas järgmise teate juures:

„Gila juhtus kapten Heinz Lermanni pulmapidustustel saladusline asi. Tema noor, ilus pruut, mille Pagot kadus häkki

ära ja pole kõige otsimise peale leitud. Pole põhjust arvata, et see wabatahtline ärajooksmine oleks. Jäab üle arvata, et keegi m-lle Bagot'i kuhugi meelitas. Siinamale pole mingit jälge leitud."

— See juhtus künne aasta eest. Asi sünnitas sel ajal lärmi: kirjutati ja räägiti palju. Politsei polt wõeti kõik abinõud tarwitusele, kuid asjata — lihas politsei ülem raamatut kinni pannes juure.

— See on kõik, mis ma teie küsimuse peale wõin wastata, herra Holmes.

— Tänan teid, sellest on täitja küll! — Kostis Holmes politseiülemaaga jumalaga jättes.

Pea terve tee kuni korterini, kuhu Sherlock Holmes ja Harry läksid, waikisid nad, mõeldes selle draama peale, mis 10 aastat tagasi sündis, ja mida nüüd korda läks lahendada Sherlock Holmesi geniaalse mõistuse tõttu ja sellepärast, et nad Tallinnas ajutiselt peatasid. Oma tuppä minnes, kus nad Tallinnas olles peatasid, ütles Harry tasakesti:

— Nüüd saan ma aru, missuguse sõlme see kurjategija fidunud oli. Nähtawasti olid Heinz Vermann ja Toomas Webster omal ajal ohwitserid. Teenistusest koju tulles, hakkasid nad mõlemad ühte tütarlast armastama. Kuid Olga Bagot wõttis Vermanni ettepaneku wastu. Webster aga meelitas ta sellesse majasse, kust meie tema leidmise ja kus ta mõistuse kaotas.

— Nüüd saad sa aru — wastas Sherlock Holmes, — miks Heinz Vermann nii nullter on! Nagu Webster, astus temagi sõjawäeteenistusest ära ja otsis aastate kaua oma pruuti, kuni ta juhtumisi Toomas Websteri leidis. See aga sündis õnnetut Olga omaile naisel's tulema — see selgub laulatuse sõrmusest, millesse Olga aadress graveeritud. Seal juures wihtas ta oma õnnetut naist, jamuti nagu Heinz Vermannigi, selle eest, et need üksteist armastasid. Sellest wihtamisest aetult ei jalanud ta Vermanni eest, et teab kus Olga asub. Heinz Vermann hakkas uuesti otsima ja kui Webster temale ütles, et Olga surnud — amnugi surnud on, siis tahtis ta lähemalt tema surmast kuulda saada. „Lähemat tema surmast warjab sõrmuse saladus, temasse on graveeritud surma märgid“, kirjutas Toomas Webster oma õnnetule, wihatud waenlasele. Saad sa aru, et Vermann meeletult wihtas, nii, et ta midagi arwesse ei wõtnud, et aga teada saada ja sai lõppude lõpuks mõrtsukat's.

— Ma saan aru, — jostas Harry.

Säkki helistati ja Harry läks uft awama. Sisse astus Heinz Vermann. Ta terwitas Scherlok Holmesi ja ütles:

— Herra Holmes, ma teadsin, et teie sõrmuse saladuse teada saate! Wähe aja eest sain ma teada, et waimuhaigete kliinikusse on wiidud noor naisterahwas. Ma läksin sinna ja leidsin Olga! Küüüd ilmun ma teie juure, herra Holmes, süüdlasena! Ma tean, et kurjategija, keda teie otsite, juba ei pääse! Sellepärast tunnistan ma: Mina tapsin Toomas Websteri, osalt kättemaksmise, osalt jelle otstarbega, et sõrmust kätte saada, millesse oli graveeritud Olga röövimise ja sõrmuse saladus. Ma ütlen weel, et tapsin Websteri sel filmapilgul, kui ta tahtis põgeneda äraandmisest saadud rahaga. Surnuteha panin ma kotti ja wiskasin merde.

Need salakuulajaid ei tea midagi sellest tapmisest, nad on armamises, et Webster põgenes. Sellepärast läski salakuulajatel forda kuritegu toime panna, mida awalikuks teha minul põhjust polnud!

Scherlok Holmes nokutas pead ja waatas terawasti Heinz Vermannile filma.

— Ma tean! Ma tean kõik! — ütles ta.

Säkki kõlistati jälle. Harry ruttas awama ja teatas pea:

— Tuli Grimm ja wiist tema ülemus!

Scherlok Holmes awas ukse kõrwalkuppa ja palus Heinz Vermanni sinna sisse astuda ja ütles pikkameisi:

— Nähtawasti jälgib politsei minu uurimisi. Särkmise ukse läbi wõite teie eestuppa ja sealt wabadusse pääseda!

Heinz Vermann naeratas kuidagi imelikult ja ütles taja:

— Tänan teid, herra Holmes!

Scherlok Holmes tuli tagasi kabinetti ja leidis sealt Grimmil ja jaoškonna ülewaataja.

— Ma tulin teilt küsima, kas teate teie, kus on Heinz Vermann? Ma tean kõik. Ma panin ta korteris läbiotsimise toime. Heinz Vermann on mõrtsukas ja ma tulin beda arreteerima.

— Minu juurest?

— Jah, teie juurest. Wahipeal olew linnawahd on näinud, et Vermann teie juure on tulnud. Waewalt oli ta seda rääkinud, kui kõrwalk toast pauk kõlas. Tulejad said rahutuks, ja Scherlok Holmes ütles pikkameisi:

— Teie olete hiljaks jäänud, muu herrad! Rõrgem õigus käib ise teed, mis sagedasti salapolitseinikkudele arusaamata!

On olemas kättetajumise õigus ja kohtumikuks on siis ainult Jumal.

Scherlot Holmes avas ukse kõrvaltuppa. Waibal lamab Heinz Lermann läbilastud peaga . . .

* * *

*

Sõrmuse saladuse awalikuks tegemine oli esimene asi, mis Scherlot Holmes Tallinnas korda saatis. Samal ajal läks kuuljal salapolitseinikul korda selle kurjategija jälgi leida, keda ta Londonist tuli taga ajama ja kes, nagu pärast selgus, omale peša oli Saaremaal leidnud . . .

— Lõpp. —

S i s u :

1. peatükk:	„Saladusline surnukeha“	lhk. 3
2. „	„Kullasepa juures“	„ 10
3. „	„Angora kass“	„ 19
4. „	„Kawalused	„ 27
5. „	„Uued teod“	„ 35
6. „	„Õiguse wõit“	„ 41

Kascher, Tomasow ja Knatz,

Tallinn, Wiru uul., Wana turu juures nr. 2/6, kr. 3.

WÖTAWAD WASTU

metsa ja turba töid.

Töölisi

wõetakse wastu neile kõige paremate tingimistega

Kõige lähemal ajal ilmuvad trükist ja
lähevad müügile huvitavamad juhtumised
= kuulsatest salapolitseinikkudest =

Scherlok Holmesist ja Nick Carterist.

Scherlok Holmes:

1. Sõrmuse saladus.
2. Kurjategija professor
Flaks.

Nick Carter:

1. Dazara loss.
2. Doktor Kwarz — kur-
jategija õpetlane.

≡ Hind igalpool 15 marka. ≡

Nõudmistega pöörata väljaandja ladu poole:

TALLINN, Raua tänav № 3, krt. 23.

Väljaandja ühisus **Esemder.**